

เอกสารวิชาการ

เรื่องที่ 1

ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคคัมปี สกิน
ของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

(Knowledge, Attitude and Practice (KAP) on the Surveillance Control and
Prevention Measures of Lumpy Skin Disease of the Animal Quarantine Officers)

(แก้ไขตามมติคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 5/2566 เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2566)

โดย

ขวัญระมิงค์ กุญชร

ยศสร้อย ชาลาอาดิศัย

ทะเบียนวิชาการเลขที่	65(2)-0120-098
สถานที่ดำเนินการ	กองสารวัตรและกักกัน
ระยะเวลาดำเนินการ	กรกฎาคม 2564 – พฤศจิกายน 2565
การเผยแพร่	เว็บไซต์กองสารวัตรและกักกัน http://aqi.dld.go.th

ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกัน

โรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ขวัญระมิงค์ กุญชร¹ ยศสรัล ชาลาอาดิตย²

บทคัดย่อ

เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์เป็นบุคลากรผู้ปฏิบัติส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญ ทำให้มาตรการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินในประเทศไทยประสบผลสำเร็จ ซึ่งการพัฒนาแผนงานและปรับกลยุทธ์การดำเนินงานให้มีความเหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานรวมถึงสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ จะช่วยส่งเสริมและพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคระบาดจากการเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์ เพื่อควบคุมการระบาดของโรคสัตว์ภายในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งการศึกษานี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะและการปฏิบัติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวัด กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ณ ด่านกักกันสัตว์ทั่วประเทศ จำนวน 59 แห่ง รวม 594 คน ทำการเก็บข้อมูลในช่วงวันที่ 2-26 กันยายน 2565 ซึ่งผลจากการศึกษา พบว่าเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ส่วนใหญ่มีระดับความรู้มาก (ร้อยละ 79.29) ระดับทัศนคติบวก (ร้อยละ 95.79) และระดับการปฏิบัติมาก (ร้อยละ 81.65) โดยการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความรู้ พบว่า เพศ หน้าที่การปฏิบัติงานในด่านกักกันสัตว์ ตำแหน่ง และวุฒิการศึกษา มีผลทำให้เกิดความแตกต่างต่อระดับความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ในด้านทัศนคติพบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับตำแหน่งการทำงานและวุฒิการศึกษา มีผลทำให้เกิดความแตกต่างต่อทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ส่วนด้านปฏิบัติ พบว่าปัจจัยเกี่ยวกับเพศและวุฒิการศึกษา มีผลทำให้เกิดความแตกต่างต่อการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) นอกจากนี้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ พบว่าความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกหรือทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.231, p < 0.05$) เช่นเดียวกับทัศนคติและการปฏิบัติที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกหรือทิศทางเดียวกันในระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.083, p < 0.05$) ส่วนความรู้และการปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กัน จากผลการศึกษาดังกล่าวมีข้อเสนอแนะให้มีการพัฒนาศักยภาพมาตรการ การเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินในเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ โดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่รวมถึงการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ สนับสนุนให้มีการเพิ่มเติมช่องทางรายงานโรคเพื่อแจ้งเตือนสถานการณ์ระบาดของโรคต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลระเบียบการเคลื่อนย้าย ให้กับเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ รวมถึงมีการซักซ้อมแผนการดำเนินงานเป็นประจำ เพื่อให้การดำเนินงาน เฝ้าระวังควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินในเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์มีประสิทธิภาพมากที่สุด

คำสำคัญ: ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ การเฝ้าระวัง ควบคุม และป้องกัน โรคลัมปี สกิน เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ทะเบียนวิชาการเลขที่ : 65(2)-0120-098

¹ด่านกักกันสัตว์ตราด กองสารวัตรและกักกัน กรมปศุสัตว์

²ด่านกักกันสัตว์อุบลราชธานี กองสารวัตรและกักกัน กรมปศุสัตว์

Knowledge, Attitude and Practice (KAP) on the Surveillance Control and Prevention Measures of Lumpy Skin Disease of the Animal Quarantine Officers

Khuanraming Kunshorn¹ Yotsaran Chalaardisai²

Abstract

The animal quarantine officers are important for the operation of surveillance control and prevention measures of Lumpy Skin Disease in Thailand essential to develop action plans and strategies that are appropriate for the officers who work in domestic and international movement controls. The objective of this study is to assess the knowledge, attitude and practice on the surveillance control and prevention measures of Lumpy Skin Disease of the animal quarantine officers. In this study, the questionnaires were used as a measurement tool. The sample groups were the officers who working at the Animal Quarantine Stations. There were 59 animal quarantine stations and consisted of 594 animal quarantine officers. The data were collected during 2-26 September 2022. The result of knowledge, attitude and practice showed that most of the quarantine officers were very knowledgeable (79.29 percent), had a positive attitude (95.79 percent) and had a high level of practice (81.65 percent). The analysis of personal information factors affecting knowledge, attitude and practice were gender, duty, position and education level, which significantly affect the difference of knowledge ($p < 0.05$). The factors of position and education level significantly affect the difference of attitude ($p < 0.05$). The factors of gender and education level significantly affect the difference of practice ($p < 0.05$). In addition, the analysis of correlation between knowledge, attitude and the practice of surveillance control and prevention measures of Lumpy Skin Disease, found that knowledge significantly related to the attitude with weak positive correlation ($r = 0.231$, $p < 0.05$). In the same manner attitude significantly related to practice with very weak positive correlation ($r = 0.083$, $p < 0.05$). However, knowledge does not correlate with practice. The result from this study suggest that the organization should provide knowledge through the training program to the officers, include developing a manual for the animal quarantine officers. The division also should provide additional channels for an alert and reporting disease outbreak situation within the country and international should be published. Additionally, the animal quarantine officers should regular rehearse the operational plan for increase efficiency for the surveillance control and prevention of Lumpy Skin Disease of the animal quarantine officers, that will be the most effective

Keywords: Knowledge Attitude and Practice, Surveillance Prevention and Control, Lumpy Skin Disease, Animal Quarantine Officers

---

Research Paper No: 65(2)-0120-098

¹ Trat Animal Quarantine Station, Division of Veterinary Inspection and Quarantine, Department of Livestock Development

² Ubon Ratchathani Animal Quarantine Station, Division of Veterinary Inspection and Quarantine, Department of Livestock Development

บทนำ

โรคลัมปี สกิน(Lumpy Skin Disease) เป็นโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่มีรายงานในประเทศไทย ซึ่งโรคดังกล่าวเป็นโรคติดต่อสำคัญชนิดหนึ่งซึ่งถือว่ามี ความรุนแรงอย่างยิ่งในโค กระบือ ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่โรคติดต่อสัตว์สู่คน (Zoonosis) แต่การระบาดของโรคทำให้เกิดผลเสียหายต่อเศรษฐกิจ และส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยง โคเนื้อ โคนม และกระบือเป็นอย่างมาก โดยโรคลัมปี สกิน (lumpy skin disease) เป็นโรคติดต่อในสัตว์ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดโรคระบาดสัตว์เพิ่มเติม ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์พ.ศ.2558 (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2558ค) ซึ่งโรคดังกล่าว นั้น มีสาเหตุจากเชื้อไวรัส Lumpy skin disease virus หรือ LSDV ที่เป็น DNA Virus ในวงศ์ Poxviridae สกุล Capripoxvirus โดยสัตว์ที่มีความไวในการรับเชื้อโรค LSDV ได้แก่ โค และกระบือ มีระยะฟักตัว ประมาณ 4 วัน ถึง 5 สัปดาห์ ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจร่วมกันในเชิงการเคลื่อนย้าย สัตว์ระหว่างประเทศองค์การสุขภาพสัตว์โลก จึงได้กำหนดให้ระยะฟักตัวของโรคนี้เท่ากับ 28 วัน โดยอาการของสัตว์ ที่ป่วยจะมีไข้ เยื่อตาขาวอักเสบ เยื่อจมูกอักเสบ น้ำลายมากผิดปกติ ต่อมน้ำเหลืองบวมโต (WOAH, 2021ก) มีตุ่ม เนื้อ (nodule) ลักษณะเป็นก้อนแข็ง กลม นูนขึ้นบนผิวหนังตามลำตัว หัว คอ ขา เต้านม หรืออวัยวะเพศ รวมทั้ง เยื่อเมือกทั่วร่างกาย โดยขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ประมาณ 2 - 5 เซนติเมตร ซึ่งต่อมาตุ่มจะแตก มีเนื้อตายเป็นวง เกิดเป็นแผลหลุม และตกสะเก็ดเมื่อแผลหาย อาจร่วมกับมีอาการไข้ และหายใจลำบาก (กรมปศุสัตว์, 2564ก) ในโคนมทำให้ปริมาณน้ำนมลด ในแม่พันธุ์อาจทำให้เกิดการแท้ง กลับสัดซ้ำหรือผสมไม่ติด ในพ่อพันธุ์อาจทำให้เกิดการเป็นหมันชั่วคราว โดยมีอัตราการป่วย 2-45 เปอร์เซ็นต์ อัตราการตายน้อยกว่า 10 เปอร์เซ็นต์(FAO, 2021) ทั้งนี้การเก็บตัวอย่างเพื่อส่งตรวจโรคทางห้องปฏิบัติการนิยมเก็บจากรอยโรคที่ผิวหนัง หรือเก็บจากเลือดในหลอด EDTA โดยเก็บรักษาตัวอย่างในอุณหภูมิ 2-8 องศาเซลเซียส และแนะนำให้ส่งห้องปฏิบัติการภายใน 24 ชั่วโมง (สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์, 2564)

จากการรายงานสถานการณ์การเกิดโรคจากองค์การสุขภาพสัตว์โลก(WOAH) เดิมโรคลัมปี สกิน จัดเป็นโรคประจำถิ่นในประเทศแถบแอฟริกา ซึ่งต่อมาได้และการแพร่ระบาดไปในหลายพื้นที่ เช่น รัสเซียและ ภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ (2562) สาธารณรัฐอินเดีย (2562) สาธารณรัฐประชาชนจีน (2562) สาธารณรัฐจีน(ไต้หวัน) (2563) สหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเนปาล (2563) เวียดนาม (2563) เมียนมา (2563) และมีรายงานการระบาดในประเทศไทยเป็นครั้งแรก (2564) (WOAH, 2021ข) และซึ่งนับว่าเป็นภารกิจ สำคัญเร่งด่วนที่ประเทศไทยต้องดำเนินการเตรียมความพร้อมในการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ซึ่งกรมปศุสัตว์ตระหนักถึงความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและ ได้มีการยกระดับแผนการเตรียมความพร้อมในการควบคุม และป้องกันโรคอย่างเต็มที่เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคลัมปี สกินในประเทศไทย โดยอาศัยการบูรณาการ หลายภาคส่วนทั้งมาตรการป้องกันโรคเข้าประเทศ โดยการชะลอการนำเข้าโคกระบือและซากโคซากกระบือจาก ประเทศ ที่มีการระบาดของโรค ลดความเสี่ยงการลักลอบเคลื่อนย้ายโคกระบือและซากโค ซากกระบือจากประเทศที่ มีการระบาด รวมถึงเข้มงวดตรวจสอบการลักลอบนำเข้าทางชายแดน รวมทั้งมีการทำวัคซีนเพื่อป้องกันโรค ตามระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการฉีดวัคซีนโรคลัมปี สกิน ในสัตว์ชนิดโค กระบือ พ.ศ. 2564 (กรมปศุสัตว์, 2564ข) มีการกำหนดมาตรการจำกัดการเคลื่อนย้ายโคกระบือภายในประเทศในเขตพื้นที่โรคระบาด รวมถึงกรมปศุสัตว์ มีแผนการเพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังโรคโดยการเฝ้าระวังเชิงรุก โดยการสุ่มตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัส ในโค กระบือ หรือ ซากโค ซากกระบือนำที่เข้าอย่างถูกต้อง รวมถึงสินค้าที่มีการลักลอบนำเข้าอย่างผิดกฎหมาย และ การเฝ้าระวังเชิงรับ โดยการติดตามสถานการณ์การเกิดโรคจาก WOAH และข้อมูลเตือนภัยจากทุกฝ่ายพร้อมทั้ง บูรณาการเครือข่ายเฝ้าระวังโรคในพื้นที่ ต่างๆ ที่มีความเสี่ยง ซึ่งการปฏิบัติงานตามมาตรการดังกล่าว เจ้าหน้าที่ ด่านกักกันสัตว์ถือเป็นบุคลากรสำคัญที่เป็นผู้ปฏิบัติที่เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้มาตรการควบคุมและป้องกันการ

ระบาดของโรคล้มปี่ สกนในประเทศไทยประสบผลสำเร็จ ดังนั้นการพัฒนาแผนงานและปรับกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานมีความจำเป็นต้องเลือกให้มีความเหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานและสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งการศึกษาความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและ ป้องกันโรคล้มปี่ สกนของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์นั้น จะช่วยประเมินระดับความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์และทำให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่จะมีผลต่อความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ ซึ่งเป็นแนวทางการส่งเสริมและพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรคระบาดของที่เกี่ยวข้องกับด่านกักกันสัตว์ในด้านการควบคุมเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์ภายในประเทศ และระหว่างประเทศ การเฝ้าระวังการเกิดโรคระบาดจากการเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์รวมถึงภารกิจอื่นๆ ที่สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อควบคุมและป้องกันโรคล้มปี่ สกนในประเทศไทย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติ (Knowledge, Attitude and Practice) เป็นกระบวนการเชื่อมโยงอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้เกิดพฤติกรรม โดยทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว ได้แก่ 1)ความรู้ (Knowledge) 2)ทัศนคติ(Attitude) และ3)การปฏิบัติ (Practice) ซึ่งตามแนวความคิดของ Bloom ได้กล่าวว่า ทัศนคติเป็นตัวเร่งให้เกิดการปฏิบัติ และความรู้จะไม่ถูกนำมาใช้หรือลงมือกระทำจนกว่าเกิดทัศนคติที่มากพอต่อการปฏิบัตินั้นๆ(สุมิตรและคณะ, 2555) ตัวอย่างการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ (KAP) สามารถนำมาใช้กับการประเมิน พฤติกรรมได้อย่างกว้างขวาง เช่น ในวงการแพทย์และสาธารณสุข มีตัวอย่างการศึกษาความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตามการรับรู้ของพยาบาลต่อการรายงานอุบัติการณ์ในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์(วัชรีย์และคณะ, 2561) ในวงการปศุสัตว์มีตัวอย่างการศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมกรรมการป้องกันและ ควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อยของเกษตรกรในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย (ชนินทร์และ หุทัย, 2561) เช่นเดียวกันกับการศึกษาข้อมูลในด้านกักกันสัตว์ เกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ผู้ปฏิบัติงานใช้น้ำยาฆ่าเชื้อโรคในการควบคุมและป้องกันโรคระบาดสัตว์ (อารีรัตน์และวรพงษ์, 2564) แสดงให้เห็นว่าการศึกษาดังกล่าว สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างหลากหลาย เพื่อนำผลการศึกษามาวางแผน ประเมินปรับกลยุทธ์ต่างๆ ให้การดำเนินงานต่างๆไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ในการศึกษานี้ โคและกระบือ หมายถึง โคและกระบือมีชีวิต รวมไปถึงซากของโคกระบือ ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอาหารสุก ที่ทำ ประกอบ หรือปรุงจากซากสัตว์เป็นซากสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 พ.ศ. 2561 (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2561) ซึ่งการศึกษามุ่งเน้นในโค กระบือเป็นหลัก เนื่องจากเป็นสัตว์มีความไวในการรับเชื้อโรค LSDV แต่อย่างไรก็ตาม นอกจากโคและกระบือ พบว่ามีรายงานการระบาดของโรคล้มปี่ สกนในสัตว์ป่า ด้วยเช่นกัน เช่น กระตัง วัวแดง ควายป่า ซึ่งเป็นสัตว์ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่อง กำหนดสัตว์ชนิดอื่นตามพระราชบัญญัติ โรคระบาดสัตว์พ.ศ.2558 พ.ศ. 2564 (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2561)โดยสัตว์ป่าเหล่านี้หากติดเชื้อจะแสดง อาการเพียงเล็กน้อย ไม่แสดงอาการรุนแรง และเปอร์เซ็นต์การตายน้อยกว่า โค-กระบือ เนื่องจากสัตว์ป่ามีความแข็งแรงและทนต่อโรคต่างๆได้ดีกว่า(WOAH,2022ค) นอกจากนี้ มาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคล้มปี่ สกนในประเทศไทยในการศึกษานี้หมายถึง มาตรการของกรมปศุสัตว์ที่บังคับใช้เพื่อการ ควบคุมและป้องกันโรค อันหมายรวมถึงพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ที่เป็นกฎหมายหลัก และกฎหมายอนุบัญญัติและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหนังสือสั่งการ หนังสือขอความร่วมมือ แนวทางการดำเนินงาน ข้อมูลทางวิชาการ ช่องทางการประชาสัมพันธ์ต่างๆของกรมปศุสัตว์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน เฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคล้มปี่ สกน

ในการศึกษานี้ ทำการศึกษาในเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ทั่วประเทศจำนวน 59 ด่าน ตามประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดด่านกักกันสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 (กรมปศุสัตว์, 2558) และประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดด่านกักกัน สัตว์ ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 (กรมปศุสัตว์, 2562) เพื่อประเมินความรู้ ทักษะและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์รวมถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยดังกล่าว เพื่อใช้ผลการศึกษาเป็นข้อมูลอ้างอิงในการวางแผน ปรับกลยุทธ์ ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการควบคุมและป้องกันโรคคัลัมปี สกีนในประเทศไทยของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายของกรมปศุสัตว์ต่อไป

อุปกรณ์และวิธีการ

1) รูปแบบการศึกษา

การศึกษาความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ (KAP) เป็นการวิจัยเชิงสังคมศาสตร์ โดยการศึกษาแบบภาพตัดขวาง (Cross Sectional Study) เก็บข้อมูลในวันที่ 2-26 กันยายน 2565 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกัน โรคคัลัมปี สกีนของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ “เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์” ซึ่งในการศึกษานี้หมายถึงเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในด่านกักกันสัตว์ทุกตำแหน่ง ได้แก่ นายสัตวแพทย์ สัตวแพทย์ เจ้าพนักงานสัตวบาล นักวิทยาศาสตร์ นักจัดการงานทั่วไป พนักงานผู้ช่วยปศุสัตว์ เจ้าพนักงานบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์ และอื่นๆ จำนวน 59 ด่านทั่วประเทศ ตามประกาศกรมปศุสัตว์เรื่อง กำหนดด่านกักกันสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 และประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดด่านกักกันสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973)

$$\text{สูตร } n = N / (1 + N(e)^2)$$

n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ศึกษา

e = ค่าความคาดเคลื่อนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดไว้ 5%

N = จำนวนเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ จำนวน 59 ด่าน รวม 2020 คน *

จำนวนตัวอย่าง (n) = 333.88 คน ประมาณ 334 คน

*ข้อมูลจากการสำรวจและข้อมูลจากฝ่ายบุคคลากร กองสารวัตรและกักกัน (สิงหาคม 2565)

3) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และการรวบรวมข้อมูล

3.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1) ออกแบบ แบบสอบถาม ความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรค ไข้หวัดใหญ่ของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ อันประกอบไปด้วยคำถาม 5 ตอน

ตอนที่ 1 : ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 : ความรู้ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ สกนของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ตอนที่ 3 : ทัศนคติ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ สกนของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ตอนที่ 4 : การปฏิบัติ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ สกนของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ตอนที่ 5 : ข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอน (52 ข้อ)

ตอนที่ 1 : ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ประกอบด้วยคำถามจำนวน 13 ข้อ นำมาแจกแจงหาความถี่และหาร้อยละ

ตอนที่ 2 : ความรู้ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ สกนของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ประกอบด้วยคำถามจำนวน 14 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบ เลือกตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่ มีเกณฑ์ในการให้คะแนน คือ ถ้าตอบถูกจะได้ 1 คะแนน และถ้าตอบไม่ถูกจะได้ 0 คะแนน โดยแบ่งระดับความรู้เป็น 3 กลุ่ม โดยความแตกต่างของระดับ = (จำนวนคะแนนสูงสุด-จำนวนคะแนนต่ำสุด)/จำนวนระดับ ตามหลักการของเบสท์ (John W. Best, 1981) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1: การแบ่งระดับความรู้ของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ระดับความรู้	คะแนน
ความรู้ระดับมาก	10-14 คะแนน
ความรู้ระดับปานกลาง	5-9 คะแนน
ความรู้ระดับน้อย	0-4 คะแนน

ตอนที่ 3 : ทัศนคติ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ สกนของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ประกอบด้วยคำถามจำนวน 12 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

โดยใช้ระดับมาตรวัด ของ Likert Scale ได้แก่ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ไม่แน่ใจ เห็นด้วย และ เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีข้อคำถามเชิงบวกและข้อคำถามเชิงลบ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 : หลักเกณฑ์การให้คะแนนทัศนคติในการเฝ้าระวังควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกิน

ระดับความเห็น	คะแนน	
	ทัศนคติเชิงบวก	ทัศนคติเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

โดยมีการแบ่งกลุ่มคะแนนทัศนคติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ ออกเป็น 3 กลุ่ม ตามคะแนนเฉลี่ย โดยมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 5 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 1 ซึ่งความแตกต่างของระดับ = (จำนวนคะแนนสูงสุด-จำนวนคะแนนต่ำสุด)/จำนวนระดับ ตามหลักการของเบสท์ (John W. Best, 1981) ซึ่งแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 : การแบ่งระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ระดับทัศนคติ	คะแนน
ทัศนคติบวก	3.68-5.00 คะแนน
ทัศนคติปานกลาง	2.34-3.67 คะแนน
ทัศนคติลบ	1.00-2.33 คะแนน

ตอนที่ 4 : การปฏิบัติ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

จำนวน 12 ข้อ เป็นคำถามลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ กำหนดตัวเลือกเป็น ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย ปฏิบัตินานๆ ครั้ง และไม่ปฏิบัติ เรียงลำดับ 4 3 2 1 โดยเกณฑ์การแปรผลการปฏิบัติ จัดเป็น 3 กลุ่ม ตามคะแนนเฉลี่ย โดยมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 4 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 1 โดยความแตกต่างของระดับ = (จำนวนคะแนนสูงสุด-จำนวนคะแนนต่ำสุด)/จำนวนระดับ ตามหลักการของเบสท์ (John W. Best, 1981) ซึ่งแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 : การแบ่งระดับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ระดับการปฏิบัติ	คะแนน
ปฏิบัติระดับมาก	3.01-4.00 คะแนน
ปฏิบัติระดับปานกลาง	2.01-3.00 คะแนน
ปฏิบัติระดับน้อย	1.00-2.00 คะแนน

ตอนที่ 5 : ข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อ มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด

2) ทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน

3.2 การรวบรวมข้อมูล

กระจายแบบสอบถามและเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ google form รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ โดย ได้รับข้อมูลจาก เจ้าหน้าที่ด่านกักกัน สัตว์จำนวนรวม 594 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนตัวอย่างที่คำนวณได้ และนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ โปรแกรมสถิติคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Microsoft Excel with Real Statistics Software

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป Microsoft Excel with Real Statistics Software มีการเลือกใช้สถิติ ดังนี้

1. ใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่ามากที่สุด ค่าน้อยสุด มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยส่วนบุคคล ระดับความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติ
2. เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ที่ทำให้เกิดความแตกต่างของคะแนนความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติ โดยข้อมูลดังกล่าวข้างต้นมีการกระจายตัวแบบไม่ปกติ (Non-Normal Distribution) ดังนั้น เพื่อทดสอบความแตกต่าง ระหว่างค่ามัธยฐานของประชากรสองกลุ่มที่เป็นอิสระกัน จึงเลือกใช้วิธีการ Mann-Whitney U Test ได้แก่ เพศ หน้าที่ในการปฏิบัติงานในด่านกักกันสัตว์ และประวัติการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับโรคลัมปี สกิน และเลือกใช้วิธี Kruskal Wallis Test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานของประชากรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไปที่เป็นอิสระต่อกัน ได้แก่ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานในกรมปศุสัตว์
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ ทักษะคิดและการปฏิบัติด้วยวิธี Spearman's Rank Correlation Coefficient Analysis

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีดังนี้ (แสงเดือน, 2555)

- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.81-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.61-0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.41-0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.21-0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01-0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

และมีการแปลผลทิศทางของความสัมพันธ์ ดังนี้

มีค่าเป็น + มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

มีค่าเป็น - มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์จาก 59 ด่าน รวม 594 คน ซึ่งมีผู้ตอบ แบบสอบถามครบทุกด่าน อย่างน้อยด่านละ 1 คน โดยด่านกักกันสัตว์ที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ด่านกักกันสัตว์นครราชสีมา จำนวน 38 คน (ร้อยละ 6.40) ด่านกักกันสัตว์ที่มีผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ด่านกักกันสัตว์นครศรีธรรมราช ด่านกักกันสัตว์ปราจีนบุรี ด่านกักกันสัตว์น่าน ด่านกักกันสัตว์พระนครศรีอยุธยา จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.17) ดังที่แสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 : จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามด้านกักกันสัตว์

รายชื่อด้านกักกันสัตว์	จำนวนตัวอย่าง คน(ร้อยละ)	รายชื่อด้านกักกันสัตว์	จำนวนตัวอย่าง คน(ร้อยละ)
1)ด้านกักกันสัตว์ท่าเรือกรุงเทพ	11(1.85)	31) ด้านกักกันสัตว์เชียงราย	12(2.02)
2) ด้านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานดอนเมือง	2(0.34)	32) ด้านกักกันสัตว์น่าน	1(0.17)
3) ด้านกักกันสัตว์ลาดกระบัง	9(1.52)	33) ด้านกักกันสัตว์พะเยา	13(2.19)
4)ด้านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ	8(1.35)	34) ด้านกักกันสัตว์ลำปาง	11(1.85)
5) ด้านกักกันสัตว์สระบุรี	3(0.51)	35) ด้านกักกันสัตว์ลำพูน	2(0.34)
6) ด้านกักกันสัตว์พระนครศรีอยุธยา	1(0.17)	36) ด้านกักกันสัตว์แพร่	4(0.67)
7) ด้านกักกันสัตว์ลพบุรี	16(2.69)	37) ด้านกักกันสัตว์กำแพงเพชร	21(3.54)
8) ด้านกักกันสัตว์ชัยนาท	7(1.18)	38) ด้านกักกันสัตว์ตาก	12(2.02)
9) ด้านกักกันสัตว์ชลบุรี	7(1.18)	39) ด้านกักกันสัตว์อุดรดิตถ์	25(4.21)
10) ด้านกักกันสัตว์ฉะเชิงเทรา	21(3.54)	40) ด้านกักกันสัตว์พิจิตร	3(0.51)
11) ด้านกักกันสัตว์สระแก้ว	6(1.01)	41) ด้านกักกันสัตว์พิษณุโลก	23(3.87)
12) ด้านกักกันสัตว์ปราจีนบุรี	1(0.17)	42) ด้านกักกันสัตว์เพชรบูรณ์	6(1.01)
13) ด้านกักกันสัตว์จันทบุรี	7(1.18)	43) ด้านกักกันสัตว์นครสวรรค์	20(3.37)
14) ด้านกักกันสัตว์ตราด	14(2.36)	44) ด้านกักกันสัตว์เพชรบุรี	2(0.34)
15) ด้านกักกันสัตว์นครนายก	18(3.03)	45) ด้านกักกันสัตว์กาญจนบุรี	7(1.18)
16) ด้านกักกันสัตว์นครราชสีมา	35(5.89)	46) ด้านกักกันสัตว์สุพรรณบุรี	5(0.84)
17) ด้านกักกันสัตว์บุรีรัมย์	14(2.36)	47) ด้านกักกันสัตว์ราชบุรี	9(1.52)
18) ด้านกักกันสัตว์สุรินทร์	4(0.67)	48) ด้านกักกันสัตว์นครปฐม	3(0.51)
19) ด้านกักกันสัตว์ศรีสะเกษ	11(1.85)	49) ด้านกักกันสัตว์ประจวบคีรีขันธ์	11(1.85)
20) ด้านกักกันสัตว์อุบลราชธานี	25(4.21)	50) ด้านกักกันสัตว์ชุมพร	2(0.34)
21) ด้านกักกันสัตว์ยโสธร	7(1.18)	51) ด้านกักกันสัตว์สมุย	2(0.34)
22) ด้านกักกันสัตว์หนองคาย	12(2.02)	52) ด้านกักกันสัตว์ระนอง	5(0.84)
23) ด้านกักกันสัตว์เลย	12(2.02)	53) ด้านกักกันสัตว์ภูเก็ต	5(0.84)
24) ด้านกักกันสัตว์นครพนม	25(4.21)	54) ด้านกักกันสัตว์ตรัง	10(1.68)
25) ด้านกักกันสัตว์มุกดาหาร	6(1.01)	55) ด้านกักกันสัตว์นครศรีธรรมราช	1(0.17)
26) ด้านกักกันสัตว์อุดรธานี	8(1.35)	56) ด้านกักกันสัตว์สงขลา	10(1.68)
27) ด้านกักกันสัตว์ขอนแก่น	5(0.84)	57) ด้านกักกันสัตว์สตูล	7(1.18)
28) ด้านกักกันสัตว์มหาสารคาม	6(1.01)	58) ด้านกักกันสัตว์นราธิวาส	38(6.40)
29) ด้านกักกันสัตว์เชียงใหม่	14(2.36)	59) ด้านกักกันสัตว์ปทุมธานี	4(0.67)
30) ด้านกักกันสัตว์แม่ฮ่องสอน	5(0.84)	รวม	594(100.00)

จำแนกเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ที่ตอบแบบสอบถาม ตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์เพศชาย ร้อยละ 77.10 (458/594) เพศหญิง ร้อยละ 22.90 (136/594) โดยเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ส่วนใหญ่มี อายุระหว่าง 30-40 ปี ร้อยละ 31.65 (188/594) รองลงมาคือ กลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี ร้อยละ 29.63 (176/594) ซึ่งในการปฏิบัติงานในด้านกักกันสัตว์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ด้านฯ ร้อยละ 95.79 (569/594) และเป็นหัวหน้าด้านกักกันสัตว์ ร้อยละ 4.21 (25/594) โดยมีตำแหน่งนายสัตวแพทย์ ร้อยละ 7.74 (46/594) สัตวแพทย์ ร้อยละ 4.71 (28/594) เจ้าพนักงานสัตวบาล ร้อยละ 1.68 (10/594) นักวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 4.21 (25/594) นักจัดการงานทั่วไป ร้อยละ 1.52 (9/594) พนักงานผู้ช่วยปศุสัตว์ ร้อยละ 50.67 (301/594) เจ้าพนักงานบริการช่วยงานสัตวแพทย์ ร้อยละ 21.21 (126/594) และอื่นๆ ร้อยละ 8.25 (49/594) ซึ่งตำแหน่งพนักงานผู้ช่วยปศุสัตว์มีจำนวนมากที่สุด น้อยที่สุดคือตำแหน่งนักจัดการงานทั่วไปที่ทำการตอบแบบสอบถาม

เมื่อพิจารณาตามวุฒิการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ที่ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 41.08 (244/594) โดยมีวุฒิการศึกษาที่หลากหลาย เช่น สัตวแพทยศาสตร์ สัตวศาสตร์ วิทยาศาสตร์ บริหารธุรกิจ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ การบัญชี การตลาด การจัดการ วิศวกรรมศาสตร์ รัฐศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์ นิติศาสตร์ เป็นต้น และกลุ่มที่มีจำนวนรองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 26.26 (156/594) และกลุ่มที่มีวุฒิมัธยมศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวนน้อยที่สุดเพียง ร้อยละ 1.01 (6/594)

จากประวัติการทำงานในกรมปศุสัตว์พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 3 ปี ร้อยละ 33.67 (200/594) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานในกรมปศุสัตว์ระหว่าง 3-6 ปี ร้อยละ 22.05 (131/594) น้อยที่สุดคือกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานในกรมปศุสัตว์ระหว่าง 12-15 ปี เพียงร้อยละ 6.06 (36/594) อายุการทำงานมากที่สุด 39 ปี อายุการทำงานน้อยที่สุด 3 เดือน โดยภารกิจปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์มีความหลากหลาย ได้แก่ ควบคุมการนำเข้า นำผ่านส่งออก สัตว์หรือซากสัตว์นอกราชอาณาจักร รวมถึงการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ในประเทศ รวมไปถึงงานอื่นๆ ของด้านกักกันสัตว์ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยมีประวัติได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรคลัมปี สกินมาก่อน ร้อยละ 90.40 (537/594) ส่วนน้อยที่มีประวัติได้รับการอบรมเกี่ยวกับโรคลัมปี สกิน ร้อยละ 9.60 (57/594) ซึ่งส่วนใหญ่มีการระบุว่าเป็นการอบรมภายในหน่วยงานของด้านกักกันสัตว์ของตนเอง ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 : ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ (จำนวน 594 คน)

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ศึกษา	ตัวแปรต้น	จำนวนคน (ร้อยละ)
1.เพศ	เพศชาย	458 (77.10)
	เพศหญิง	136 (22.90)
2.หน้าที่ในการปฏิบัติงานใน ด้านกักกันสัตว์	หัวหน้าด้านกักกันสัตว์	25 (4.21)
	เจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์	569 (95.79)
3.ประวัติการอบรมเกี่ยวกับโรคลัมปี สกิน	เคยได้รับการอบรม	57 (9.60)
	ไม่เคยได้รับการอบรม	537 (90.40)
4.อายุ	น้อยกว่า 30 ปี	176 (29.63)
	30-40 ปี	188 (31.65)
	40-50 ปี	157 (26.43)
	มากกว่า 50 ปี	73 (12.29)

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ศึกษา	ตัวแปรต้น	จำนวนคน (ร้อยละ)
5.ตำแหน่ง	นายสัตวแพทย์	46 (7.74)
	สัตวแพทย์	28 (4.71)
	เจ้าพนักงานสัตวบาล	10 (1.68)
	นักวิทยาศาสตร์	25 (4.21)
	นักจัดการงานทั่วไป	9 (1.52)
	พนักงานผู้ช่วยปศุสัตว์	301 (50.67)
	จ้างเหมาบริการ	126 (21.21)
	ช่วยงานสัตวแพทย์	
อื่นๆ	49 (8.25)	
6.วุฒิการศึกษา	ต่ำกว่ามัธยมปลาย/ปวช.	74 (12.46)
	มัธยมปลาย/ปวช.	156 (26.26)
	อนุปริญญา/ปวส.	114 (19.19)
	ปริญญาตรี	244 (41.08)
	สูงกว่าปริญญาตรี	6 (1.01)
7.ประสบการณ์การทำงานในกรมปศุสัตว์	น้อยกว่า 3 ปี	200 (33.67)
	3-6 ปี	131 (22.05)
	7-9 ปี	59 (9.93)
	9-12 ปี	36(6.06)
	12-15 ปี	38(6.40)
	มากกว่า 15 ปี	130(21.89)

ส่วนที่ 2 ความรู้ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคคัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

จากผลวัดความรู้ ตามที่แสดงในตารางที่ 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคคัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ระดับมาก ถึงร้อยละ 79.29 มีระดับความรู้ปานกลาง ร้อยละ 20.54 และมีส่วนน้อยที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ระดับน้อย ร้อยละ 0.17 โดยพบว่าระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง มีการกระจายตัวไม่ปกติ (Non-Normal Distribution) แบบเบ้ซ้าย ความรู้มีค่าเฉลี่ย 10.92 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.64 ค่ามัธยฐาน 11 คะแนน มากที่สุดที่ 14 คะแนน และน้อยที่สุด 4 คะแนน

ตารางที่ 7 : ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ (จำนวน 594 คน)

คะแนน	ความรู้	จำนวนคน (ร้อยละ)
10-14 คะแนน	มาก	471 (79.29)
5-9 คะแนน	ปานกลาง	122 (20.54)
0-4 คะแนน	น้อย	1 (0.17)
รวม		594 (100)

จากข้อมูลคำถามวัดความรู้รายข้อตามตารางที่ 8 พบว่าคำถามข้อที่เจ้าหน้าที่ตอบถูกมากที่สุด คือ คำถามข้อ 1 เกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคลัมปี สกินที่เกิดจาก Lumpy skin disease virus ที่มีการติดต่อผ่านแมลงดูดเลือด หรือการสัมผัสกับสัตว์ป่วย สัมผัสสิ่งของปนเปื้อนเชื้อ รวมไปถึงการเคลื่อนย้ายโค กระบือ หรือซากโค ซากกระบือ ตอบถูกร้อยละ 98.99 ส่วนคำถามที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุด คือคำถามข้อ 10 เกี่ยวกับวิธีการเก็บรักษาตัวอย่างเพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ (ตอบถูกร้อยละ 24.24) ซึ่งคำตอบที่ถูกต้อง คือ ควรมีการเก็บรักษาตัวอย่างในอุณหภูมิ 2-8 องศาเซลเซียส และให้ส่งห้องปฏิบัติการภายใน 24 ชั่วโมง ส่วนข้อที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดรองลงมา คือข้อ 6 เกี่ยวกับชนิดของสัตว์ที่มีความไวต่อโรคลัมปี สกิน (ตอบถูกร้อยละ (55.22) ซึ่งคำตอบที่ถูกต้อง คือ กระตัง วัวแดง ควายป่า มีความแข็งแรงและทนต่อโรคได้มากกว่าโค กระบือ และข้อ 11 ที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดรองลงมาเกี่ยวกับระยะเวลาที่มีผลบังคับใช้ในประกาศชะลอการนำเข้า หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งโค กระบือ หรือซากโคซากกระบือจากประเทศที่มีการระบาดของลัมปี สกิน (ตอบถูกร้อยละ 55.89) ซึ่งคำตอบที่ถูกต้อง คือ ประกาศชะลอมีผลบังคับใช้ 90 วัน นับตั้งแต่วันที่กำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ตารางที่ 8. คำถามวัดระดับความรู้ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ โดยจำแนกเป็นรายข้อของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ (จำนวน 594 คน)

ข้อ	คำถาม	คำตอบที่ถูกต้อง	จำนวนเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ คน(ร้อยละ)		ระดับ ความรู้
			ตอบถูก	ตอบผิด	
1	โรคลัมปี สกิน เกิดจาก Lumpy skin disease virus ที่มีการติดต่อผ่านแมลงดูดเลือด หรือการสัมผัสกับสัตว์ป่วย สัมผัสสิ่งของปนเปื้อนเชื้อ รวมไปถึงการเคลื่อนย้ายโค กระบือ หรือซากโค ซากกระบือ	ใช่	588(98.99)	6(1.01)	มาก
2	โรคลัมปี สกิน มีความรุนแรงอย่างยิ่งใน โค และ กระบือแต่ไม่ได้เป็นโรคสัตว์สู่คน(Zoonosis)	ใช่	560(94.28)	34(5.72)	มาก
3	โรคลัมปี สกิน ระยะฟักตัวประมาณ 1-2 วัน และทำให้โคกระบือเสียชีวิตอย่างรวดเร็ว	ไม่ใช่	390(65.66)	204(34.34)	ปานกลาง
4	การเกิดโรคลัมปี สกินในโคนมทำให้ปริมาณน้ำนมลด ในแม่พันธุ์อาจทำให้เกิดการแท้ง กลับลัดขำ หรือผสมไม่ติด ในพ่อพันธุ์อาจเกิดการเป็นหมันชั่วคราว	ใช่	517(87.04)	77(12.96)	มาก

ข้อ	คำถาม	ใช้	จำนวนเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์		ระดับ ความรู้
			คน(ร้อยละ)		
			ตอบถูก	ตอบผิด	
5	อาการของโค และกระบือ อันมีเหตุสงสัยว่าป่วยของโรคลัมปี สกิน พบว่า สัตว์ที่ป่วยจะมีไข้ เยื่อตาขาวอักเสบ เยื่อจมูกอักเสบ น้ำลายมากผิดปกติ ต่อมน้ำเหลืองบวมโต มีตุ่มเนื้อลักษณะเป็นก้อนแข็งกลมนูนขึ้นบนผิวหนัง เยื่อเมือกทั่วร่างกาย	ใช่	575(96.80)	19(3.20)	มาก
6	กระทิง วัวแดง ควายป่า หากติดเชื้อจะแสดงอาการรุนแรงและเสียชีวิตอย่างเฉียบพลัน และมีเปอร์เซ็นต์การตายสูงกว่า โค-กระบือ เนื่องจากสัตว์ป่ามีความแข็งแรงและทนต่อโรคต่างๆได้น้อยกว่า	ไม่ใช่	328(55.22)	266(44.78)	ปานกลาง
7	ปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนป้องกันและควบคุมโรคลัมปีในโค หรือกระบือ	ไม่ใช่	399(67.17)	195(32.83)	มาก
8	สามารถตรวจสอบรายงานสถานการณ์การระบาดของโรคลัมปี สกินจากทั่วโลกได้ในเว็บไซต์ขององค์การสุขภาพสัตว์โลก World Organization for Animal (WOAH)	ใช่	545(91.75)	49(8.25)	มาก
9	ที่ผ่านมามีรายงานการเกิดโรคลัมปี สกินในประเทศไทย เมียนมาร์ มาเลเซีย กัมพูชา ลาว มาเลเซีย และเวียดนาม จากองค์การสุขภาพสัตว์โลก	ใช่	551(92.76)	43(7.24)	มาก
10	การเก็บตัวอย่างในโค กระบือ มีชีวิต นิยมเก็บจากรอยโรคที่ผิวหนัง เลือด หรือ ซีรัม โดยเก็บที่อุณหภูมิ 8-10 องศา โดยให้ส่งตัวอย่างทางห้องปฏิบัติการภายใน 24 ชั่วโมง	ไม่ใช่	144(24.24)	450(75.76)	น้อย
11	ประกาศชะลอการนำเข้าชะลอการนำเข้าหรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งโค กระบือ หรือซากโค ซากกระบือ จากประเทศที่มีการระบาด มีผลใช้บังคับได้เป็นเวลา 60 วัน นับตั้งแต่วันที่กำหนดในราชกิจจานุเบกษา	ไม่ใช่	332(55.89)	262(44.11)	ปานกลาง
12	มาตรการเคลื่อนย้ายโค กระบือ ในจังหวัดที่เกิดการระบาดของโรคลัมปี สกินและจังหวัดที่อยู่ภายในรัศมี 50 กิโลเมตรจากจุดเกิดโรค กำหนดให้โค กระบือ ต้องเข้าโรงฆ่าภายในจังหวัดเท่านั้น	ใช่	459(77.27)	135(22.73)	มาก
13	ตามระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการฉีดวัคซีน โรคลัมปี สกิน ในสัตว์ชนิดโค กระบือ พ.ศ. 2564 กำหนดให้สัตว์ที่ได้รับการฉีดวัคซีนห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์หลังฉีดเป็นระยะเวลาอย่างน้อยสามสิบวัน	ใช่	544(91.58)	50(8.42)	มาก
14	เมื่อพบว่าสัตว์ป่วยหรือตาย ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ให้เจ้าของสัตว์แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์ทราบภายใน 12 ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ทราบว่าสัตว์ป่วยหรือตาย	ใช่	556(93.60)	38(6.40)	มาก

ส่วนที่ 3: ทักษะการวัดทัศนคติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

จากผลการวัดทัศนคติ ตามที่แสดงในตารางที่ 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ระดับบวก ถึงร้อยละ 95.79 มีส่วนน้อยที่มีระดับทัศนคติปานกลาง ร้อยละ 4.21 แต่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติระดับลบ โดยพบว่าระดับทัศนคติของตัวอย่างมีการกระจายตัวแบบไม่ปกติ (Non-Normal Distribution) แบบเบ้ซ้าย กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีคะแนนทัศนคติเฉลี่ย 3.97 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 ค่ามัธยฐาน 3.92 คะแนนทัศนคติมากที่สุดที่ 5.00 คะแนน และคะแนนทัศนคติน้อยที่สุด 1.92 คะแนน

ตารางที่ 9 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับทัศนคติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปีสกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ (จำนวน 594 คน)

คะแนน	ทัศนคติ	จำนวนคน(ร้อยละ)
3.68-5 คะแนน	บวก	569(95.79)
2.34-3.67 คะแนน	ปานกลาง	25(4.21)
1.00-2.33 คะแนน	ลบ	0(0.00)
รวม		594(100.00)

จากข้อมูลคำถามวัดทัศนคติเป็นรายชื่อ ตามตารางที่ 10 จำนวนทั้งหมด 12 ข้อ โดยมีข้อที่มีคะแนนทัศนคติเฉลี่ยมากที่สุด คือ คำถามเชิงบวก ข้อ12 ที่ถามความคิดเห็นว่าการบูรณาการร่วมงานกันของ หน่วยงานด่านกักกันสัตว์ร่วมกับหน่วยงานปศุสัตว์ในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ช่วยให้มาตรการเฝ้าระวังโรคลัมปีสกินของกรมปศุสัตว์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รองลงมาคือคำถามเชิงบวก ข้อ4 การป้องกันแมลงพาหะช่วยลดการเกิดการระบาดของโรคลัมปี สกินในโคและกระบือ และคำถามเชิงบวก ข้อ1 โรคลัมปี สกินมีความรุนแรงมาก ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถติดต่อสู่คนได้ แต่มีความรุนแรงในโคกระบือ ทำให้เกิดผลเสียทางเศรษฐกิจอย่างมากและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เป็นคำถามเชิงลบ ข้อ 9 ที่ถามความคิดเห็นเชิงลบ เกี่ยวกับการห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์หลังฉีดวัคซีนเป็นระยะเวลาอย่างน้อยสามสัปดาห์ ใช้ระยะเวลานานมากเกินความจำเป็น

ตารางที่ 10 : คำถามวัดระดับทัศนคติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ (จำนวน 594 คน)

ข้อ	คำถาม	คะแนนทัศนคติของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์รายข้อ			
		คำถามเชิง	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	(S.D.)	ระดับทัศนคติ
1.	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่าโรคลัมปี สกินมีความรุนแรงมาก ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถติดต่อสู่คนได้ แต่มีความรุนแรงในโคกระบือ ทำให้เกิดผลเสียทางเศรษฐกิจอย่างมาก	บวก	4.32	0.72	บวก
2.	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่าการเคลื่อนย้าย โค กระบือ หรือ ซากโค ซากกระบือ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนทำให้เกิดการระบาดของโรคลัมปี สกิน	บวก	4.18	0.75	บวก
3.	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ที่ยานพาหนะบรรทุกสัตว์ที่ผ่านการฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ ณ จุดตรวจทุกคันนั้น มีส่วนช่วยลดความเสี่ยงของการระบาดของโรคลัมปี สกินได้	บวก	4.25	0.72	บวก

ข้อ	คำถาม	คะแนนทัศนคติของ เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์รายข้อ			
		คำถามเชิง	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	(S.D.)	ระดับ ทัศนคติ
4.	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การป้องกันแมลงพาหะ ช่วยลดการเกิดการระบาดของโรคลัมปี สกินในโคและกระบือ	บวก	4.36	0.60	บวก
5.	ท่านเห็นด้วยหรือไม่หากมีการยึด อาศัยทำลาย สัตว์หรือซากสัตว์ที่มีการ เคลื่อนย้ายโดยผิดกฎหมาย หรือมีเหตุสงสัยอันควรว่าเป็นโรคระบาด	บวก	4.20	0.71	บวก
6.	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่าการมีประกาศชะลอนำเข้าสินค้าปศุสัตว์จากประเทศที่มีการระบาดของโรคลัมปี สกิน เป็นระยะเวลา 90 วัน เป็นมาตรการที่ช่วยให้ลดความเสี่ยงของการระบาดของโรคกรณีนำเข้าสัตว์หรือซากสัตว์จากต่างประเทศ	บวก	4.11	0.71	บวก
7.	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กับการอนุญาตให้ฉีดวัคซีนให้กับสัตว์ที่อยู่ในห้องที่เกิดโรค หรือห้องที่เฝ้าระวังโรค เท่านั้น โดยการเบิกจ่ายวัคซีนให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมปศุสัตว์	บวก	3.79	0.95	บวก
8.	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่าในการฉีดวัคซีนแต่ละครั้ง เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องได้รับหนังสือให้ความยินยอมจากเจ้าของสัตว์ทุกราย	บวก	3.99	0.82	บวก
9.	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่าการกำหนดให้สัตว์ที่ได้รับการฉีดวัคซีนห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์หลังฉีดเป็นระยะเวลาอย่างน้อยสามสัปดาห์ ระยะเวลาสั้นเกินไปจนทำให้ผู้ประกอบการเสียโอกาสทางการค้า	ลบ	2.60	1.05	ปานกลาง
10.	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากมีการอนุญาตให้นำเข้าโค กระบือหรือซากโค ซากกระบือ ที่มาจากประเทศที่มีการเกิดการระบาดของโรคลัมปี สกิน	ลบ	3.92	1.17	บวก
11.	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกรมปศุสัตว์จะอนุญาตให้ใช้ห้องปฏิบัติการเอกชนทั่วไปที่ยังไม่ผ่านการตรวจรับรองจากกรมปศุสัตว์ ตรวจสอบตัวอย่างโรคลัมปี สกิน	ลบ	3.52	1.17	ปานกลาง
12.	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการบูรณาการร่วมงานกันของ หน่วยงานด่านกักกันสัตว์ร่วมกับ หน่วยงานปศุสัตว์ในพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ช่วยให้มีมาตรการเฝ้าระวังโรคลัมปี สกินของกรมปศุสัตว์ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	บวก	4.38	0.63	บวก
ทัศนคติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกิน			3.97	0.41	บวก

ส่วนที่ 4: การปฏิบัติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

จากการวัดผลการปฏิบัติ ตามที่แสดงในตารางที่ 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติในการเฝ้าระวัง ควบคุม และป้องกันโรคลัมปี สกินอยู่ในระดับมาก ถึงร้อยละ 81.65 มีระดับปฏิบัติปานกลาง ร้อยละ 16.33 มีส่วนน้อยที่มีระดับปฏิบัติน้อย ร้อยละ 2.02 โดยพบว่าคะแนนปฏิบัติของตัวอย่างมีการกระจายตัวไม่ปกติ (Non-Normal Distribution) แบบเบ้ซ้าย กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนปฏิบัติ 3.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 ค่ามัธยฐาน 3.42 คะแนน ปฏิบัติมากที่สุด 4.00 คะแนน และปฏิบัติน้อยที่สุด 1.00 คะแนน

ตารางที่ 11 : ข้อมูลตัวอย่างจำแนกตามระดับการปฏิบัติ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรค ลัมปีสกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ (จำนวน 594 คน)

คะแนนปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ	จำนวนคน(ร้อยละ)
3.01-4.00 คะแนน	ปฏิบัติระดับมาก	485(81.65)
2.01-3.00 คะแนน	ปฏิบัติระดับปานกลาง	97(16.33)
1.00-2.00 คะแนน	ปฏิบัติระดับน้อย	12(2.02)
รวม		594(100)

จากข้อมูลคำถามวัดการปฏิบัติรายชื่อตามตารางที่ 12 พบว่า การปฏิบัติที่มีคะแนนมากที่สุด คือ ข้อ1 เกี่ยวกับความเข้มงวดในการตรวจรอยโรคโค กระบือที่เคลื่อนย้ายผ่านจุดตรวจและพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อรถขนส่งสัตว์ทุกคัน แสดงว่าการปฏิบัติดังกล่าวมีการปฏิบัติเป็นประจำมากที่สุด และการที่มีคะแนนมากที่สุดรองลงมา คือ ข้อ10 เกี่ยวกับรายงานผลการปฏิบัติงานในการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ เพื่อป้องกันโรค ลัมปี สกินให้ผู้บังคับบัญชารับทราบอย่างต่อเนื่อง และการปฏิบัติที่มีคะแนนมากที่สุดรองลงมาคือ ข้อ 5 สุ่มตรวจสอบแหล่งข่าวใบอนุญาตเคลื่อนย้ายและระบบ การเคลื่อนย้าย โดยดูแหล่งที่มาต้นทางและปลายทาง การเคลื่อนย้าย ส่วนข้อ 12 การอบรมหรือค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับโรค ลัมปี สกินอย่างต่อเนื่องมีคะแนนน้อยที่สุด

ตารางที่ 12: คำถามวัดระดับการปฏิบัติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรค ลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ (จำนวน 594 คน)

ข้อ	คำถาม	คะแนนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์รายข้อ		
		ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	(S.D.)	ระดับการปฏิบัติ
1	ท่านมีความเข้มงวดในการตรวจรอยโรคโค กระบือที่เคลื่อนย้ายผ่านจุดตรวจและพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อรถขนส่งสัตว์ทุกคัน	3.66	0.74	มาก
2	ท่านมีการแจ้งปศุสัตว์ในพื้นที่ กรณีพบโคกระบือป่วยตามนิยามของโรค ลัมปี สกิน เพื่อดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรคต่อไป	3.42	0.87	มาก
3	ท่านตรวจสอบสถานการณ์การเกิดโรคระบาดของประเทศต้นทางก่อนออกใบแจ้งอนุญาตนำสัตว์/ซากสัตว์เข้าราชอาณาจักร (Notification for importation of Animals/Animal Products)	3.24	1.10	มาก
4	ท่านได้ติดตามประกาศชะลอการนำเข้า หรือนำผ่านซึ่งโค กระบือ หรือซากโค กระบือ จากเว็บไซต์ของราชกิจจานุเบกษา หรือเว็บไซต์ของกองสารวัตรและกักกัน เป็นประจำ	3.45	0.83	มาก
5	ท่านได้สุ่มตรวจสอบแหล่งข่าว ใบอนุญาตเคลื่อนย้ายและระบบ การเคลื่อนย้าย โดยดูแหล่งที่มาต้นทางและปลายทาง การเคลื่อนย้าย	3.47	0.83	มาก
6	ท่านมีการสุ่มเก็บตัวอย่างในโค กระบือ หรือซากโค ซากกระบือที่จับกุมได้จากการลักลอบนำเข้าหรือมาจากประเทศกลุ่มเสี่ยง เคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ผิดกฎหมาย หรือ ไม่ทราบแหล่งที่มาอย่างต่อเนื่อง	3.05	1.06	มาก
7	ท่านมีการสื่อสารความเสี่ยงของโรคให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งในกลุ่มของประชาชนทั่วไป และหน่วยงานภาครัฐ	3.28	0.84	มาก

ข้อ	คำถาม	คะแนนการปฏิบัติของ เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์รายข้อ		
		ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	(S.D.)	ระดับการปฏิบัติ
8	ท่านได้เข้าร่วมการซักซ้อม วางแผน และเข้าร่วมการปฏิบัติงานของด่านกักกันสัตว์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกิดโรคระบาดขึ้นในพื้นที่ที่รับผิดชอบ	2.84	1.04	ปานกลาง
9	ท่านได้ปฏิบัติการทำลายเชื้อโรคหรือแมลงที่เป็นพาหะนำโรค โดยพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ หรือสารกำจัดแมลงพาหะ ณ จุดที่มีความเสี่ยงต่อการระบาดของโรค เช่น ฟาร์มโค กระบือ ตลาดนัดโค กระบือ หรือจุดเข้า-ออก ตามแนวชายแดน	3.37	0.93	มาก
10	รายงานผลการปฏิบัติงานในการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ เพื่อป้องกันโรคลัมปี สกินให้ผู้บังคับบัญชาทราบอย่างต่อเนื่อง	3.58	0.79	มาก
11	ท่านได้มีการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือมีเหตุสงสัยอันควรว่าเป็นโรคระบาด โดยวิธีการฝัง เผา หรือวิธีอื่นๆ	2.94	1.07	ปานกลาง
12	ท่านเข้ารับการอบรมหรือค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับโรคลัมปี สกินอย่างต่อเนื่อง	2.68	1.03	ปานกลาง
การปฏิบัติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกิน		3.25	0.66	มาก

ส่วนที่ 5 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อ ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

โดยการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ ที่มีผลต่อความรู้ เกี่ยวกับมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกิน พบว่า เพศ หน้าที่การปฏิบัติงานในด่านกักกันสัตว์ ตำแหน่ง และวุฒิการศึกษามีผลทำให้เกิดความแตกต่างต่อระดับความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ส่วนประวัติการอบรมเกี่ยวกับโรคลัมปี สกิน อายุ และประสบการณ์การทำงานในกรมปศุสัตว์ไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างต่อความรู้แต่อย่างใด

ในด้านปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ ที่มีผลต่อทัศนคติ เกี่ยวกับมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกิน พบว่ามีเพียงตำแหน่งและวุฒิการศึกษาเท่านั้น ที่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างต่อระดับทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ส่วน เพศ หน้าที่ในการปฏิบัติงานในด่านกักกันสัตว์ ประวัติการอบรม อายุ และประสบการณ์การทำงานในกรมปศุสัตว์ ไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างต่อทัศนคติเช่นกัน

ในด้านการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ ที่มีผลต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกิน พบว่าพบว่ามีเพียง เพศและวุฒิการศึกษาเท่านั้น ที่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างต่อระดับทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ส่วนหน้าที่การปฏิบัติงานในด่านกักกันสัตว์ ประวัติการอบรม อายุตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานในกรมปศุสัตว์ ไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างต่อการปฏิบัติเช่นกัน

การเปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด พบว่ามีเพียงระดับวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันเท่านั้น ที่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างครอบคลุมทั้งด้าน ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 : ความแตกต่างทางสถิติของความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (จำนวน 594 คน)

ปัจจัยที่ศึกษา	ตัวแปรต้น	จำนวน	ความรู้		ทัศนคติ		การปฏิบัติ	
			Median (Max,Min)	$\bar{x} \pm S.D$	Median (Max, Min)	$\bar{x} \pm S.D$	Median (Max, Min)	$\bar{x} \pm S.D$
1.เพศ *1	เพศชาย	458	11 (14,4)	10.83±1.60	3.92 (5.00,1.92)	3.96±0.42	3.50(4.00,1.08)	3.31±0.61
	เพศหญิง	136	11 (14,5)	11.24±1.72	4.00 (4.92,3.00)	4.00±0.40	3.25(4.00,1.00)	3.04±0.79
	p-value		0.006**		0.209		<0.000**	
2.หน้าที่ในการปฏิบัติงานในด่านกักกันสัตว์*1	หัวหน้าด่านกักกันสัตว์	25	12(14,10)	12.24±1.27	4.00(5.00,3.42)	4.11±0.45	3.25(4.00,1.33)	3.10±0.67
	เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์	569	11(14,4)	10.86±1.63	3.92(5.00,1.92)	3.96±0.41	3.42(4.00,1.00)	3.26±0.66
	p-value		<0.000**		0.200		0.198	
3.ประวัติการอบรมเกี่ยวกับลัมปีสกิน*1	เคยได้รับการอบรม	57	11 (14,8)	10.74±1.59	3.92 (5.00,3.25)	4.00±0.41	3.33 (4.00,1.08)	3.37±0.56
	ไม่เคยได้รับการอบรม	537	11 (14,4)	10.94±1.64	3.92 (5.00,1.92)	3.97±0.41	3.42 (4.00,1.00)	3.24±0.67
	p-value		0.292		0.684		0.218	
4.อายุ *2	น้อยกว่า 30 ปี	176	11(14,4)	10.82±1.71	3.92(4.92,2.25)	3.93±0.40	3.33(4.00,1.00)	3.19±0.67
	30-40 ปี	188	11(14,5)	10.95±1.58	4.00(5.00,2.83)	4.02±0.42	3.33(4.00,1.00)	3.26±0.63
	40-50 ปี	157	11(14,6)	10.80±1.64	3.92(5.00,2.83)	3.96±0.41	3.42(4.00,1.08)	3.22±0.70
	มากกว่า 50 ปี	73	12(14,8)	11.34±1.56	3.92(5.00,1.92)	3.95±0.43	3.58(4.00,1.33)	3.40±0.63
	p-value		0.960		0.224		0.063	
5.ตำแหน่ง *2	นายสัตวแพทย์	46	12(14,9)	12.13±1.44	4.29(5.00,3.50)	4.27±0.36	3.33(4.00,1.33)	3.27±0.49
	สัตวแพทย์	28	12(14,8)	12.18±1.52	4.00(5.00,1.92)	4.01±0.58	3.54(4.00,1.92)	3.30±0.62
	เจ้าพนักงานสัตวบาล	10	11.5(14,9)	11.40±1.51	3.92(4.42,3.50)	3.98±0.31	3.08(3.75,1.67)	3.04±0.73
	นักวิทยาศาสตร์	25	11(13,8)	10.96±1.31	3.92(4.67,3.33)	3.98±0.40	3.17(4.00,1.08)	3.01±0.86
	นักจัดการงานทั่วไป	9	12(12,8)	10.56±1.74	3.75(4.58,3.50)	3.84±0.36	3.83(4.00,1.08)	3.44±0.94
	พนักงานผู้ช่วยปศุสัตว์	301	11(14,4)	10.67±1.61	3.92(4.92,2.83)	3.94±0.40	3.42(4.00,1.00)	3.30±0.62
	จ้างเหมาบริการ	126	10.5(14,5)	10.64±1.61	3.92(5.00,2.25)	3.91±0.41	3.33(4.00,1.00)	3.22±0.68
	ช่วยงานสัตวแพทย์							
	อื่นๆ	49	12(13,7)	11.31±1.39	3.92(4.67,3.42)	3.98±0.34	3.25(4.00,1.00)	3.09±0.81
p-value		<0.000**		<0.000**		0.309		
6.วุฒิการศึกษา *2	ต่ำกว่ามัธยมปลาย/ปวช.	74	11(14,7)	10.78±1.50	3.88(5.00,3.00)	3.93±0.37	3.50(4.00,1.92)	3.39±0.62
	มัธยมปลาย/ปวช.	156	10(14,4)	10.49±1.66	3.92(5.00,2.83)	3.90±0.40	3.42(4.00,1.17)	3.30±0.62
	อนุปริญญา/ปวส.	114	11(14,6)	10.88±1.56	3.92(4.92,3.08)	3.95±0.39	3.42(4.00,1.00)	3.29±0.61
	ปริญญาตรี	244	11(14,7)	11.25±1.64	4.00(5.00,1.92)	4.03±0.44	3.33(4.00,1.00)	3.17±0.70
	สูงกว่าปริญญาตรี	6	12(13,10)	11.67±1.03	4.00(4.25,3.58)	3.94±0.30	2.38(3.58,1.33)	2.46±0.87
	p-value		<0.000**		0.014*		0.009*	
7.ประสบการณ์การทำงานในกรมปศุสัตว์ *2	น้อยกว่า 3 ปี	200	11(14,5)	10.94±1.67	3.92(5.00,2.25)	3.97±0.41	3.29(4.00,1.00)	3.22±0.64
	3-6 ปี	131	10(14,4)	10.72±1.64	3.92(5.00,3.00)	3.95±0.40	3.50(4.00,1.00)	3.33±0.62
	7-9 ปี	59	11(14,8)	11.14±1.57	4.08(5.00,2.83)	4.08±0.45	3.50(4.00,1.17)	3.28±0.66
	9-12 ปี	36	11(14,8)	10.81±1.53	3.96(4.67,3.33)	3.94±0.38	3.46(4.00,1.00)	3.26±0.71
	12-15 ปี	38	11(14,7)	10.55±1.62	3.83(5.00,2.83)	3.93±0.51	3.42(4.00,1.00)	3.13±0.76
	มากกว่า 15 ปี	130	11(14,6)	11.15±1.62	3.96(5.00,1.92)	3.96±0.40	3.42(4.00,1.08)	3.23±0.69
	p-value		0.165		0.324		0.520	

หมายเหตุ ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ *p<0.05

ค่าสถิติทดสอบ *1 Mann-Whitney-U test, *2 Kruskal Wallis Test

ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์ของ ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกัน โรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุม และป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ ด้วยวิธี Spearman's Rank Correlation Coefficient พบว่าความรู้และทักษะมีความสัมพันธ์เชิงบวกหรือทิศทางเดียวกันค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.231$, $p\text{-value}<0.000$) เช่นเดียวกับทักษะและการปฏิบัติที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกหรือทิศทางเดียวกันในระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.083$, $p\text{-value}=0.04$) แต่อย่างไรก็ตามพบว่า ความรู้และการปฏิบัติ ไม่มีความสัมพันธ์กันแต่อย่างใด ดังรายละเอียดตามตารางที่ 14

ตารางที่ 14: ค่าสหสัมพันธ์ Spearman's Rank Correlation Coefficient ระหว่างความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ตัวแปรที่ศึกษา	ความรู้ (K)	ทักษะ (A)	การปฏิบัติ (P)
ความรู้ (K)	1.000		
ทักษะ (A)	0.231 *	1.000	
การปฏิบัติ (P)	-0.070	0.083 *	1.000

หมายเหตุ * $p<0.05$

วิจารณ์และสรุปผล

การศึกษาความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่มีความรู้ในระดับมาก (ร้อยละ 79.29) ส่วนน้อยที่มีความรู้ระดับปานกลาง (ร้อยละ 20.54) และความรู้น้อย (ร้อยละ 0.17) โดยความรู้ที่เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ทราบเป็นอย่างดี คือ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคลัมปี สกิน สาเหตุของการเกิดโรค ช่องทางการติดต่อของโรค โดยเฉพาะการเคลื่อนย้ายโค กระบือ หรือซากโค ซากกระบือ และแมลงพาหะที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการระบาดของโรคลัมปี สกิน ส่วนข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ยังขาดองค์ความรู้ที่ถูกต้อง ได้แก่ วิธีการเก็บรักษาตัวอย่างเพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ข้อมูลชนิดของสัตว์ที่มีความไวต่อโรคลัมปี สกิน รวมถึงความรู้เกี่ยวกับระยะเวลาสัมผัสกับใช้ในประกาศชะลอการนำเข้าหรือนำเข้าผ่านราชอาณาจักร ซึ่งโค กระบือ หรือซากโค ซากกระบือจากประเทศที่มีการระบาดที่มีการประกาศราชกิจจานุเบกษา ดังนั้นเพื่อให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานของด่านกักกันสัตว์ในการเฝ้าระวัง ควบคุม และป้องกันโรคลัมปี สกิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ จึงเห็นควรมีการเพิ่มเติมองค์ความรู้ที่ยังขาดความเข้าใจที่ถูกต้องดังกล่าว ให้แก่เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การศึกษาทักษะ พบว่าเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ส่วนมากมีทักษะระดับบวก (ร้อยละ 95.79) มีส่วนน้อยที่มีทักษะระดับปานกลาง (ร้อยละ 4.21) โดยไม่มีท่านใดที่มีทักษะในระดับลบต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกิน โดยข้อที่มีคะแนนทักษะมากที่สุด คือความเห็นเรื่องการบูรณาการร่วมงานกันของหน่วยงานด่านกักกันสัตว์ร่วมกับหน่วยงานปศุสัตว์ในพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ช่วยให้มาตรการเฝ้าระวังโรคลัมปี สกินของกรมปศุสัตว์ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รองลงมาคือ การป้องกันแมลงพาหะ ช่วยลดการเกิดการระบาดของโรคลัมปี สกินในโคและกระบือ และโรคลัมปี สกินมีความรุนแรงมาก ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถติดต่อกัน แต่มีความรุนแรงในโคกระบือ ทำให้เกิดผลเสียทางเศรษฐกิจอย่างมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ส่วนใหญ่แล้วมีความตระหนักถึงความรุนแรงของโรคดังกล่าวอย่างมาก รวมถึงวิธีการป้องกัน และร่วมกันแก้ปัญหาทุกภาคส่วนเป็นวิธีการที่ด่านกักกันสัตว์เห็นพ้องไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ส่วนข้อที่มีระดับคะแนนทัศนคติที่น้อยที่สุด ได้แก่ ความเห็นเรื่องความจำเป็นที่จะต้องห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์ทันทีหลังฉีดวัคซีน โดยส่วนหนึ่งไม่เห็นด้วยกับการห้ามเคลื่อนย้าย ซึ่งแท้จริงแล้ว เนื่องจากภายหลังได้รับวัคซีนสัตว์จะยังไม่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันได้ทันที ซึ่งสัตว์จะเริ่มสร้างภูมิคุ้มกันได้หลังจากได้รับวัคซีน 10-15 วัน และภูมิคุ้มกันจะสูงที่สุดในวันที่ 30 หลังได้รับวัคซีน (Eeva Tuppurainen. et al, 2021) ซึ่งการลดการเคลื่อนย้ายจนกว่าสัตว์จะสร้างภูมิคุ้มกันได้เต็มที่ จะช่วยลดโอกาสเกิดการระบาดของโรคลัมปี สกิน ดังนั้นการให้องค์ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องจะช่วยทำให้ ทัศนคติต่อมาตรการดังกล่าวเป็นที่เข้าใจและเป็นไปในทิศทางเชิงบวกมากยิ่งขึ้น

การศึกษาการปฏิบัติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ โดยภาพรวมแล้วส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 81.65) มีส่วนน้อยมากที่มีการปฏิบัติระดับปานกลาง (ร้อยละ 16.33) และระดับน้อย (ร้อยละ 2.02) โดยเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ที่มีการปฏิบัติในระดับปานกลางหรือระดับน้อยนั้น เป็นด่านที่ไม่มีปริมาณการเคลื่อนย้ายของสินค้าโค กระบือมีชีวิต หรือซากโค ซากกระบือ เช่น ด่านกักกันสัตว์ไปรษณีย์ อีกทั้งการที่เจ้าหน้าที่บางส่วนมีคะแนนปฏิบัติไม่มาก เนื่องจากได้รับมอบหมายงานในส่วนอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการควบคุมโรคลัมปี สกิน ถึงแม้จะมีการปฏิบัติงานภายในด่านกักกันสัตว์ก็ตาม ส่วนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันโรคลัมปี สกิน ที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือความเข้มงวดในการตรวจรอยโรคโค กระบือที่เคลื่อนย้ายผ่านจุดตรวจและพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อรถขนส่งสัตว์ทุกคัน การรายงานผลการปฏิบัติงานในการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ รวมถึงสุ่มตรวจสอบแหล่งข่าว โบนัสเคลื่อนย้ายและระบบการเคลื่อนย้าย โดยดูแหล่งที่มาต้นทางและปลายทางการเคลื่อนย้าย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์มีความระมัดระวังในการดำเนินการควบคุมโรค อันมีสาเหตุมาจากการเคลื่อนย้าย และมีการประยุกต์ใช้ข้อมูลจากระบบการเคลื่อนย้ายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Movement) อย่างต่อเนื่องในการกำกับดูแลการเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์ นอกจากนี้จากผลการศึกษายังพบว่าการเข้ารับการอบรมหรือค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับลัมปี สกินอย่างต่อเนื่องนั้น เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ยังมีคะแนนปฏิบัติไม่มาก ทางกองสารวัตรและกักกันจึงควรจะมีการจัดอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์เพื่อพัฒนาความรู้เฝ้าระวังและป้องกันโรคลัมปี สกิน รวมถึงองค์ความรู้อื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

โดยจากผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อมาตรการการควบคุม ป้องกันโรคลัมปี สกินแสดงให้เห็นว่า เพศ หน้าที่การปฏิบัติงาน ตำแหน่ง และ วุฒิการศึกษา มีผลทำให้เกิดความแตกต่างต่อระดับความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยพบว่าคะแนนความรู้ เพศหญิงสูงกว่าเพศชาย ความรู้ของหัวหน้าด่านกักกันสัตว์มีคะแนนสูงกว่าเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ ตำแหน่งนายสัตวแพทย์ และสัตวแพทย์มีคะแนนความรู้สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ รวมถึงวุฒิการศึกษาที่มีระดับสูงกว่าปริญญาตรี เป็นกลุ่มที่มีคะแนนความรู้สูงที่สุด ส่วนในด้านทัศนคติพบว่า ปัจจัยตำแหน่งการทำงานและวุฒิการศึกษา ที่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างต่อทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยตำแหน่งนายสัตวแพทย์และ สัตวแพทย์มีคะแนนทัศนคติสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ และในการเปรียบเทียบกลุ่มวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน พบว่ากลุ่มวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าจะมีคะแนนทัศนคติสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ส่วนการศึกษาด้านการปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยเพศและวุฒิการศึกษา มีผลทำให้เกิดความแตกต่างต่อการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยเพศชาย มีการปฏิบัติสูงกว่าเพศหญิง ส่วนวุฒิการศึกษาที่มีระดับปฏิบัติมากที่สุด คือวุฒิต่ำกว่าระดับมัธยมปลาย หรือ ปวช. ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับหน้าที่ที่มีการปฏิบัติจริง กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ เพศชาย มีคะแนนปฏิบัติมากเนื่องจากเป็นกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ออกพื้นที่ ตั้งจุดตรวจหาข่าวการลักลอบ รวมถึงการจับกุมผู้ลักลอบกระทำความผิด มากกว่าเจ้าหน้าที่เพศหญิง

โดยมีหัวหน้าผู้ควบคุมการปฏิบัติงานเป็นหัวหน้าด้านกักกันสัตว์ หรือเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ สัตวแพทย์ ก่อนจะมีการรายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้บังคับบัญชาต่อไป

นอกจากนี้ จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลดังกล่าวข้างต้นที่มีความแตกต่างกัน พบว่ามีเพียงปัจจัยระดับ วุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันเท่านั้น ที่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างครอบคลุมทั้งด้าน ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าบุคคลที่มีการศึกษาที่แตกต่างกัน จะได้รับทราบข้อมูลพื้นฐาน ทางวิชาการที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อทัศนคติ และการประมวลผลภาพรวมของการปฏิบัติงานที่ต่างกัน เช่นเดียวกับการศึกษาของ ชนุพร และศุภชาติ (2564) ซึ่งกล่าวว่า ระดับการศึกษา (Education) เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิด ค่านิยม ทักษะ และพฤติกรรมแตกต่างกัน อีกทั้งการศึกษาจะช่วยให้บุคคลเป็นผู้รับสารที่ดีเพราะเข้าใจ ข่าวสารและข้อมูลที่รับได้ดี ส่วนปัจจัยประวัติการอบรมเรื่องล้มปีสกิน ที่ไม่มีผลต่อของความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ นั้น อาจเนื่องมาจากมีเจ้าหน้าที่ด้านฯ ที่ผ่านการอบรมไม่มาก และการอบรมเป็นการอบรมภายใน ด้านกักกันสัตว์เท่านั้น โดยส่วนใหญ่ไม่มีวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้ข้อมูล ซึ่งอาจทำให้ผลลัพธ์ของการอบรมนั้นมีประสิทธิภาพน้อยกว่าที่คาดหวัง

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ พบว่าความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์กัน ในทิศทางเดียวกันในเชิงบวก และทัศนคติมีผลต่อการปฏิบัติในเชิงบวกเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับการศึกษาของสุกัญญา (2556) ที่มีการซึ่งได้อ้างอิงแนวคิดของนิภา (2528) ซึ่งกล่าวถึง ลักษณะของความสัมพันธ์ของความรู้ที่มีผลต่อทัศนคติ และทัศนคติจะมีผลต่อการปฏิบัติ เช่นเดียวกับการศึกษาของ ปัทมาภรณ์ และ ลัดดาวลย์ (2560) กล่าวว่า แบบจำลอง KAP โดยความรู้ (K) ส่งผลให้เกิดทัศนคติ (A) ซึ่งส่งผลให้เกิดการปฏิบัติ (P) โดยมีทัศนคติเป็นตัวกลาง ดังนั้นจากการศึกษาดังกล่าวข้างต้น การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีระดับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคล้มปี สกินในประเด็นต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง จะช่วยเพิ่มระดับทัศนคติที่เป็นบวกต่อการดำเนินงาน ได้มากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับทัศนคติที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ หากมีทัศนคติที่ดีจะเป็นแรงจูงใจให้เกิดการปฏิบัติที่มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้จากผลการศึกษา ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการปฏิบัติโดยตรง เนื่องมาจากการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย รวมไปถึงธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบต่างๆที่เป็นสิ่งกำหนดรูปแบบของพฤติกรรมปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่เจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ มีภารกิจของแต่ละด้านที่แตกต่างกัน รวมทั้งปริมาณการนำเข้า นำผ่าน หรือส่งออก ปริมาณ การเคลื่อนย้ายในประเทศ ชนิดสินค้า ประเภทของการขนส่ง พื้นที่ต้นทาง พื้นที่ปลายทาง และจำนวนบุคคลในแต่ละด้านมีความแตกต่างกัน ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ในแต่ละด้านมีความแตกต่างกัน ไปด้วยทำให้ระดับการปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้โดยตรงแต่อย่างใด

จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ที่เป็นผู้รับผิดชอบภารกิจหลักเกี่ยวกับการควบคุมเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์นั้นส่วนใหญ่มีความรู้ระดับมาก ทักษะดี และการปฏิบัติระดับมาก ซึ่งโดยภาพรวมนั้นเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์มีศักยภาพและมีความพร้อมที่จะขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน เพื่อการเฝ้าระวัง ควบคุม ป้องกันโรคล้มปี สกินโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภารกิจควบคุมการเคลื่อนย้าย ซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของด้านกักกันสัตว์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ในครั้งนี้ สามารถนำข้อมูลดังกล่าวข้างต้นมาประยุกต์ใช้ เพื่อวางแผนพัฒนางานในด้านต่างๆ ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเห็นควรให้กองสารวัตรและกักกัน วางแผนปรับกลยุทธ์ส่งเสริม สนับสนุนการควบคุมป้องกันโรคลัมปี สกินในประเทศไทย ของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ดังนี้

1. มีจัดอบรมเสริมความรู้ด้านการเฝ้าระวังและป้องกันโรคลัมปี สกินให้กับเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์เพิ่มเติม โดยมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือจัดอบรมระบบออนไลน์เพื่อให้การอบรมเป็นไปได้อย่างทั่วถึง เพื่อให้เกิดการพัฒนาของทีมงานด่านกักกันสัตว์ที่มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

โดยจากการศึกษามีข้อเสนอแนะให้จัดอบรมเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานสำคัญของโรคลัมปี สกิน รวมถึงหัวข้อที่เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ยังขาดองค์ความรู้ที่ถูกต้อง ได้แก่

1.1 ความรู้ พื้นฐานเกี่ยวกับลัมปีสกิน การติดต่อ อาการ รอยโรค วิธีรักษา และภูมิคุ้มกันวิทยาของโรคลัมปี สกิน รวมถึงความสำคัญและจุดประสงค์ของการทำวัคซีนโรคลัมปี สกิน

1.2 การเก็บตัวอย่าง และเก็บรักษาตัวอย่างเพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

1.3 มาตรการการเคลื่อนย้ายสัตว์ ซากสัตว์ระหว่างประเทศ ประกาศการชะลอการนำเข้าหรือนำผ่านสินค้าปศุสัตว์จากประเทศที่มีการระบาดของโรคลัมปี สกิน

1.4 มาตรการการเคลื่อนย้ายสัตว์ภายในประเทศ ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคลัมปี สกิน

โดยกลุ่มเป้าหมาย ที่ควรเน้นฝึกอบรมเพิ่มเติมมากที่สุด คือเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ ตำแหน่งจ้างเหมาบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์ ที่มีคะแนนด้านความรู้น้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตาม ควรมีการอบรมความรู้เพิ่มเติมให้กับเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ในทุกตำแหน่ง รวมถึงควรมีการประเมินผลการอบรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาบุคลากรภายในด่านกักกันสัตว์มีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับการควบคุมการเคลื่อนย้ายเพื่อป้องกันโรคลัมปี สกินโดยเฉพาะ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์สามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง เป็นระเบียบแบบแผนในทิศทางเดียวกัน

3. มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ระเบียบการเคลื่อนย้าย ให้กับเจ้าหน้าที่และประชาชนทั่วไป ผ่านทางช่องทางต่างๆ อย่างทั่วถึง เช่น สื่อออนไลน์ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงของข้อมูลที่ถูกต้องของประชาชนและเจ้าหน้าที่

4. เพิ่มเติมช่องทางการรายงานข้อมูลอย่างเป็นปัจจุบันที่สุด เช่น การพัฒนาแอปพลิเคชันของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ เพื่อแจ้งเตือนสถานการณ์ระบาดของโรคต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ข้อมูลแหล่งผลิตในต่างประเทศที่ได้รับการรับรอง ประกาศชะลอการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์จากประเทศที่มีโรคระบาดที่เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกและรวดเร็วที่สุด

5. ซักซ้อมแผนการดำเนินงานให้กับเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์เป็นประจำ เพื่อให้การดำเนินงานควบคุมป้องกันโรคจากการเคลื่อนย้าย เป็นไปได้อย่างมีระเบียบแบบแผน ถูกต้องตามกฎหมายและหลักวิชาการ และสามารถนำมาปรับใช้ได้จริงในสถานการณ์ต่างๆ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ สัตวแพทย์หญิงนพวรรณ บัวมีรูป นายสัตวแพทย์เชี่ยวชาญ กลุ่มพัฒนามหาวิชาการปศุสัตว์ สัตวแพทย์หญิงวิไลภรณ์ วงศ์พุกษาสูง นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ สำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ และคณะกรรมการวิชาการ กองสารวัตรและกักกันทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษาในการออกแบบแบบสอบถาม การเขียนผลงานวิชาการ แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล การตรวจทานผลงานวิชาการ เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและเก็บข้อมูล และบุคลากร ของกองสารวัตรและกักกันทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ที่ไม่ได้กล่าวถึงที่ทำให้ผลงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2558.ก. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558. มาตรา 4. (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://legal.dld.go.th/web2012/news/P15/law/13214020358.pdf> (10 สิงหาคม 2564)

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2558.ข.ประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดด่านกักกันสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://legal.dld.go.th/web2012/news/P15/132120220558.PDF> (10 สิงหาคม 2564)

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2562 ประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดด่านกักกันสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://legal.dld.go.th/web2012/news/P15/38136941104622.PDF> (10 สิงหาคม 2564)

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2564.ก.ประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดลักษณะการป่วยหรือตายของโค หรือกระบือ เพื่อการป้องกันและควบคุมโรคล้มปี่ สกีน พ.ศ. 2564(ออนไลน์) สืบค้นจาก <https://legal.dld.go.th/web2012/news/P15/151/15138132180664.PDF> (5 กันยายน 2564)

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2564. ข.ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการฉีดวัคซีนโรคล้มปี่ สกีน ในสัตว์ชนิดโค กระบือ พ.ศ. 2564(ออนไลน์) สืบค้นจาก <https://legal.dld.go.th/web2012/news/P15/151/01138132180664.PDF> (5 กันยายน 2564)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.2561.ก. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดสัตว์ชนิดอื่นตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 พ.ศ. 2564 (ออนไลน์) สืบค้นจาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2564/E/087/T_0003.PDF (10 สิงหาคม 2564)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2561.ข.ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอาหารสุกที่ทำประกอบหรือปรุงจากซากสัตว์ เป็นซากสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 พ.ศ. 2561. (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://legal.dld.go.th/web2012/news/P15/100720181.PDF> (10 สิงหาคม 2564)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.2561.ค.ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดโรคระบาดสัตว์เพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558.ข. โรคระบาดในสัตว์เคี้ยวเอื้อง (ออนไลน์) <http://legal.dld.go.th/web2012/news/P15/6132347291258.pdf> สืบค้นจาก (10 สิงหาคม 2564)

ชนินทร์ นำชม และ หฤทัย รุ่งเรือง.2561. ความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์
เซฟตีซีเมีย (โรคคอบวม) ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ของประเทศไทย.
(ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://region4.dld.go.th/webnew/images/stories/vichakarn/v61-07-03-61.pdf>.
(15 พฤษภาคม 2565)

ชญพร ศรีจันทร์เคน และ ศุภชาติ โอภาสวัชรานนท์.2561. การศึกษาความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ ของเจ้าหน้าที่
ด่านกักกันสัตว์ ระดับผู้ปฏิบัติงาน ต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย ในพื้นที่ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย (ออนไลน์) สืบค้นจาก
<http://aqi.dld.go.th/th/images/stories/document/research/foot%20and%20mouth%20disease%20in%20north%20eastern%20region%20of%20thailand.pdf>.(15 พฤษภาคม 2565)

ปัทมาภรณ์ เจริญนนท์ และ ลัดดาวัลย์ กงพลี.2560. ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติในการป้องกันโรคอ้วนของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
ออนไลน์ สืบค้นจาก [https://so03.tci-](https://so03.tci-thaijo.org/index.php/npj/article/download/80370/87984/289869)
[thaijo.org/index.php/npj/article/download/80370/87984/289869](https://so03.tci-thaijo.org/index.php/npj/article/download/80370/87984/289869) (15 ตุลาคม 2565)

วัชรีย์และคณะ.2561. ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตามการรับรู้ของพยาบาลต่อการรายงานอุบัติการณ์ในโรงพยาบาล
สงขลานครินทร์.(ออนไลน์) สืบค้นจาก http://medinfo.psu.ac.th/nurse/research61/research61_6.pdf
(17 สิงหาคม 2564)

สุกัญญา ชิดวิไลย.2556. ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล
ของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดราชบุรี (ออนไลน์) สืบค้นจาก
http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/snamcn/Sukanya_Chidvilay/fulltext.pdf
(14 ตุลาคม 2565)

สุมิตรและคณะ.2555. ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตามการรับรู้ของพยาบาลในการช่วยเหลือและเสริมสร้าง
สุขภาพของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง. (ออนไลน์) สืบค้นจาก
https://www.rama.mahidol.ac.th/nursing/jns/DocumentLink/2555/issue_02/08.pdf.
(10 สิงหาคม 2564)

แสงเดือน วนิชดำรงศักดิ์.2555. การรับรู้ภาพลักษณ์และคุณภาพบริการ: กรณีศึกษา ธนาคารเกียรตินาคิน สาขา
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชวมงคล
ธัญบุรี

สำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ลัมปีสกิน.สื่อประชาสัมพันธ์. (ออนไลน์) สืบค้นจาก
<https://sites.google.com/view/dldsd/home>(1 สิงหาคม 2565)

อารีรัตน์ สรวมนาม และวรพงษ์ รั้งผึ้ง.2564. ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ด่าน
กักกันสัตว์ผู้ปฏิบัติงานใช้น้ำยาฆ่าเชื้อโรคในการควบคุมและป้องกันโรคระบาดสัตว์ (ออนไลน์) สืบค้นจาก
<http://aqi.dld.go.th/th/index.php/km/548-knowledgeattitudes.html>(1 ธันวาคม 2564)

Eeva Tuppurainen et al,2021. Review: Vaccines and Vaccination against Lumpy Skin Disease
[Online] Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8539040/>
(25 August 2022)

WOAH. 2020.ก. LUMPY SKIN DISEASE. [Online] Available from:
<https://www.oie.int/app/uploads/2021/03/2016-eur2-tuppurainen-a.pdf>_(16 August 2021)

WOAH,2021.ข. LUMPY SKIN DISEASE.Geographical distribution & Latest situation in our region
[Online] Available from:<https://rr-asia.oie.int/en/projects/lumpy-skin-disease-bsd/>
(18 August 2021)

WOAH,2022.ค. SKIN DISEASE. [Online] Available from:
<https://www.woah.org/app/uploads/2022/06/lumpy-skin-disease-final-v1-1forpublication.pdf>
(10 November 2022)

FAO.2021. LUMPY SKIN DISEASE A FIELD MANUAL FOR VETERINARIAN. [Online] Available from:
<http://www.fao.org/3/i7330en/i7330EN.pdf> (10 August 2021)

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกัน

โรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

(Knowledge, Attitude and Practice (KAP) on the Surveillance Control and Prevention Measures of Lumpy Skin Disease of the Animal Quarantine Officers)

แบบสอบถาม

ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคคัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ (Knowledge, Attitude and Practice (KAP) on the Surveillance Control and Prevention Measures of Lumpy Skin Disease of the Animal Quarantine Officers)

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคคัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประเมินและวิเคราะห์การดำเนินงานของด่านกักกันสัตว์ กรมปศุสัตว์ รวมถึงวางแผนการดำเนินการให้ดีขึ้นต่อไป

ดังนั้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบแบบสอบถามนี้ ตามความเป็นจริง โดยข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับ เพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ในโอกาสที่ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ที่ได้สละเวลาตอบแบบสอบถาม และให้ความร่วมมือเพื่อให้งานสำเร็จด้วยดี

แบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอน (52 ข้อ)

ตอนที่ 1 : ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป 13 ข้อ

ตอนที่ 2: ความรู้ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคคัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ 14 ข้อ

ตอนที่ 3: ทักษะ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคคัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ 12 ข้อ

ตอนที่ 4: การปฏิบัติ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคคัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ 12 ข้อ

ตอนที่ 5: ข้อเสนอแนะ 1 ข้อ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
1.1	สังกัดด่านกักกันสัตว์ (ระบุ)	
1.2	สังกัดกลุ่มด่าน	
1.3	หน้าที่ปฏิบัติงานในด่านกักกันสัตว์	☐ หัวหน้าด่านกักกันสัตว์ ☐ เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์
1.4	ตำแหน่ง	☐ นายสัตวแพทย์ ☐ สัตวแพทย์ ☐ เจ้าพนักงานสัตวบาล ☐ นักวิทยาศาสตร์ ☐ นักจัดการงานทั่วไป ☐ พนักงานผู้ช่วยปศุสัตว์ ☐ เจ้าพนักงานบริการช่วยงานด้านสัตวแพทย์ ☐ อื่นๆ
1.5	อายุ	..... ปี
1.6	เพศ	☐ หญิง ☐ ชาย

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
1.7	ระดับการศึกษา	☐ ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ☐ อนุปริญญา ปวส. ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
1.8	สาขาที่จบการศึกษา	โปรดระบุ .....
1.9	ประสบการณ์การทำงานในกรมปศุสัตว์	.....ปี
1.10	ภารกิจปฏิบัติงาน ณ ด่านกักกันสัตว์ (เลือกได้หลายข้อ)	☐ กำกับดูแลเกี่ยวกับการนำเข้า หรือนำผ่าน ราชอาณาจักร ☐ กำกับดูแลเกี่ยวกับการนำออก ซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ ☐ กำกับดูแลเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในราชอาณาจักร ☐ อื่นๆ (ระบุในข้อถัดไป)
1.11	หน้าที่ปฏิบัติงานอื่นๆ ณ ด่านกักกันสัตว์ (ถ้ามี)	
1.12	ประวัติการอบรมเกี่ยวกับโรคล้มปี สกีน	☐ เคยผ่านการอบรม ☐ ไม่เคยผ่านการอบรม
1.13	หากเคยมีประวัติการอบรมโปรดระบุชื่อหลักสูตร (ถ้ามี)	

ตอนที่ 2: ความรู้ ต่อมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคล้มปี สกีนของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ข้อ	คำถาม	คำตอบ(ใช่)	คำตอบ (ไม่ใช่)
2.1	โรคล้มปี สกีน เกิดจาก Lumpy skin disease virus ที่มีการติดต่อผ่านแมลงดูดเลือด หรือการสัมผัสกับสัตว์ป่วย สัมผัสสิ่งของปนเปื้อนเชื้อ รวมไปถึงการเคลื่อนย้ายโค กระบือ หรือซากโค ซากกระบือ		
2.2	โรคล้มปี สกีน มีความรุนแรงอย่างยิ่งใน โค และ กระบือ แต่ไม่ได้เป็นโรคสัตว์สู่คน(Zoonosis)		
2.3	โรคล้มปี สกีน ระยะฟักตัวประมาณ 1-2 วัน และทำให้โคกระบือเสียชีวิตอย่างรวดเร็ว		
2.4	การเกิดโรคล้มปี สกีนในโคนมทำให้ปริมาณน้ำนมลด ในแม่พันธุ์อาจทำให้เกิดการแท้ง กลับสัดซ้ำหรือผสมไม่ติด ในพ่อพันธุ์อาจเกิดการเป็นหมันชั่วคราว		

ข้อ	คำถาม	คำตอบ(ใช่)	คำตอบ (ไม่ใช่)
2.5	อาการของโค และกระบือ อันมีเหตุสงสัยว่าป่วยของโรคลัมปี สกิน พบว่า สัตว์ที่ป่วยจะมีไข้ เยื่อตาขาวอักเสบ เยื่อจมูกอักเสบ น้ำลายมากผิดปกติ ต่อมน้ำเหลืองบวมโต มีตุ่มเนื้อลักษณะเป็นก้อนแข็ง กลมนูนขึ้นบนผิวหนัง เยื่อเมือกทั่วร่างกาย		
2.6	กระทิง วัวแดง ควายป่าหากติดเชื้อจะแสดงอาการรุนแรงและเสียชีวิตอย่างเฉียบพลัน และมีเปอร์เซ็นต์การตายสูงกว่า โค-กระบือ เนื่องจากสัตว์ป่ามีความแข็งแรงและทนต่อโรคต่างๆได้น้อยกว่า		
2.7	ปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนป้องกันและควบคุมโรคลัมปีในโค หรือกระบือ		
2.8	สามารถตรวจสอบรายงานสถานการณ์การระบาดของโรคลัมปี สกินจากทั่วโลกได้ในเว็บไซต์ขององค์การสุขภาพสัตว์โลก World Organization for Animal (WOAH)		
2.9	ที่ผ่านมา มีรายงานการเกิดโรคลัมปี สกินในประเทศไทย เมียนมาร์ มาเลเซีย กัมพูชา ลาว มาเลเซีย และเวียดนาม จากองค์การสุขภาพสัตว์โลก		
2.10	การเก็บตัวอย่างในโค กระบือ มีชีวิต นิยมเก็บจากรอยโรคที่ผิวหนัง เลือด หรือ ซึ่ริม โดยเก็บที่อุณหภูมิ 8-10 องศา โดยให้ส่งตัวอย่างทางห้องปฏิบัติการ ภายใน 24 ชั่วโมง		
2.11	ประกาศชะลอการนำเข้าชะลอการนำเข้า หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งโค กระบือ หรือซากโค ซากกระบือ จากประเทศที่มีการระบาด มีผลใช้บังคับได้เป็นเวลา 60 วัน นับตั้งแต่ช่วงเวลาที่กำหนดในราชกิจจานุเบกษา		
2.12	มาตรการเคลื่อนย้ายโค กระบือ ในจังหวัดที่เกิดการระบาดของโรคลัมปี สกินและจังหวัดที่อยู่ภายในรัศมี 50 กิโลเมตรจากจุดเกิดโรค กำหนดให้โค กระบือต้องเข้าโรงฆ่าภายในจังหวัดเท่านั้น		
2.13	ตามระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการฉีดวัคซีนโรคลัมปี สกิน ในสัตว์ชนิดโค กระบือ พ.ศ. 2564 กำหนดให้สัตว์ที่ได้รับการฉีดวัคซีนห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์หลังฉีดเป็นระยะเวลาอย่างน้อยสามสิบวัน		

ข้อ	คำถาม	คำตอบ(ใช่)	คำตอบ (ไม่ใช่)
2.14	เมื่อพบว่าสัตว์ป่วยหรือตาย ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ให้เจ้าของสัตว์แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตร หรือสัตวแพทย์ทราบ ภายใน 12 ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ทราบว่ามีสัตว์ป่วยหรือตาย		

ตอนที่ 3: ทักษะคิด ต่อมมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ข้อ	คำถาม	คำตอบ				
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.1	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่าโรคลัมปี สกินมีความรุนแรงมาก ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถติดต่อสู่คนได้ แต่มีความรุนแรงในโคกระบือ ทำให้เกิดผลเสียทางเศรษฐกิจอย่างมาก					
3.2	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่าการเคลื่อนย้าย โค กระบือ หรือ ชากโค ชากกระบือ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนทำให้เกิดการระบาดของโรคลัมปี สกิน					
3.3	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ที่ยานพาหนะบรรทุกสัตว์ที่ผ่านการฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ ณ จุดตรวจทุกคัน นั้น มีส่วนช่วยลดความเสี่ยงของการระบาดของโรคลัมปี สกินได้					
3.4	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การป้องกันแมลงพาหะช่วยลดการเกิดการระบาดของโรคลัมปี สกินในโคและกระบือ					
3.5	ท่านเห็นด้วยหรือไม่หากมีการยึดอายัดทำลายสัตว์หรือซากสัตว์ที่มีการ เคลื่อนย้ายโดยผิดกฎหมาย หรือมีเหตุสงสัยอันควรว่าเป็นโรคระบาด					
3.6	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่าการมีประกาศชะลอนำเข้าสินค้าปศุสัตว์จากประเทศที่มีการระบาดของโรคลัมปี สกิน เป็นระยะเวลา 90 วัน เป็นมาตรการที่ช่วยลดความเสี่ยงของการระบาดของโรคครณินำเข้าสัตว์หรือซากสัตว์จากต่างประเทศ					

ข้อ	คำถาม	คำตอบ				
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.6	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่าการมีประกาศชะลอนำเข้าสินค้าปศุสัตว์จากประเทศที่มีการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ สกีน เป็นระยะเวลา 90 วัน เป็นมาตรการที่ช่วยลดความเสี่ยงของการระบาดของโรคกรณินำเข้าสัตว์หรือซากสัตว์จากต่างประเทศ					
3.7	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กับการอนุญาตให้ฉีดวัคซีนให้กับสัตว์ ที่อยู่ในท้องที่เกิดโรค หรือท้องที่เฝ้าระวังโรค เท่านั้น โดยการเบิกจ่ายวัคซีนให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมปศุสัตว์					
3.8	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่าในการฉีดวัคซีนแต่ละครั้ง เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องได้รับหนังสือให้ความยินยอมจากเจ้าของสัตว์ทุกราย					
3.9	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่าการกำหนดให้สัตว์ที่ได้รับการฉีดวัคซีนห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์หลังฉีดเป็นระยะเวลาอย่างน้อยสามสัปดาห์ ใช้ระยะเวลานานเกินไป ทำให้ผู้ประกอบการเสียโอกาสทางการค้า					
3.10	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากมีการอนุญาตให้นำเข้าโค กระบือหรือซากโค ซากกระบือ ที่มาจากประเทศที่มีการเกิดการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ สกีน					
3.11	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากกรมปศุสัตว์จะอนุญาตให้ใช้ห้องปฏิบัติการเอกชนทั่วไปที่ยังไม่ผ่านการตรวจรับรองจากกรมปศุสัตว์ ตรวจตัวอย่างโรคไข้หวัดใหญ่ สกีน					
3.12	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ในการบูรณาการร่วมกันของ หน่วยงานด่านกักกันสัตว์ร่วมกับ หน่วยงานปศุสัตว์ในพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ช่วยให้มีมาตรการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดใหญ่ สกีนของกรมปศุสัตว์ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น					

ตอนที่ 4: การปฏิบัติตามมาตรการการเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคลัมปี สกินของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

- ไม่ปฏิบัติ หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย
- ปฏิบัตินานๆครั้ง หมายถึง ความถี่ในการปฏิบัติมากกว่า 6 เดือน/ครั้ง
- ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย หมายถึง ความถี่ในการปฏิบัติทุก 3- 6 เดือน/ครั้ง
- ปฏิบัติเป็นประจำ หมายถึง ความถี่ในการปฏิบัติทุกสัปดาห์ หรือทุกเดือน

ข้อ	คำถาม	คำตอบ			
		ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัตินานๆครั้ง	ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย	ปฏิบัติเป็นประจำ
4.1	ท่านมีความเข้มงวดในการตรวจรอยโรคโคกระปือที่เคลื่อนย้ายผ่านจุดตรวจและพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อรถขนส่งสัตว์ทุกคัน				
4.2	ท่านมีการแจ้งปศุสัตว์ในพื้นที่ กรณีพบโคกระปือป่วยตามนิยามของโรคลัมปี สกิน เพื่อดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรคต่อไป				
4.3	ท่านตรวจสอบสถานการณ์การเกิดโรคระบาดของประเทศต้นทางก่อนออกใบแจ้งอนุญาตนำสัตว์/ซากสัตว์เข้าราชอาณาจักร (Notification for importation of Animals/Animal Products)				
4.4	ท่านได้ติดตามประกาศชะลอการนำเข้า หรือนำผ่านซึ่งโค กระปือ หรือซากโค กระปือ จากเว็บไซต์ของราชกิจจานุเบกษา หรือเว็บไซต์ของกองสารวัตรและกักกัน เป็นประจำ				
4.5	ท่านได้สุ่มตรวจสอบแหล่งข่าว ใบอนุญาตเคลื่อนย้ายและระบบ การเคลื่อนย้าย โดยดูแหล่งที่มาต้นทางและปลายทาง การเคลื่อนย้าย				
4.6	ท่านมีการสุ่มเก็บตัวอย่างโนโค กระปือ หรือซากโค ซากกระปือที่จับกุมได้จากการลักลอบนำเข้าหรือมาจากประเทศกลุ่มเสี่ยง เคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ผิดกฎหมาย หรือไม่ทราบแหล่งที่มาอย่างต่อเนื่อง				
4.7	ท่านมีการสื่อสารความเสี่ยงของโรคให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งในกลุ่มของประชาชนทั่วไป และหน่วยงานภาครัฐ				

ข้อ	คำถาม	คำตอบ			
		ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	ปฏิบัติ ค่อนข้าง บ่อย	ปฏิบัติเป็นประจำ
4.8	ท่านได้เข้าร่วมการซักซ้อม วางแผน และเข้าร่วมการปฏิบัติงานของด่านกักกันสัตว์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกิดโรคระบาดขึ้นในพื้นที่ที่รับผิดชอบ				
4.9	ท่านได้ปฏิบัติตามการทำลายเชื้อโรคหรือแมลงที่เป็นพาหะนำโรค โดยพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อหรือสารกำจัดแมลงพาหะ ณ จุดที่มีความเสี่ยงต่อการระบาดของโรค เช่น ฟาร์มโค กระบือ ตลาดนัดโค กระบือ หรือจุดเข้า-ออกตามแนวชายแดน				
4.10	รายงานผลการปฏิบัติงานในการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ เพื่อป้องกันโรคล้มปี่ สกนให้ผู้บังคับบัญชารับทราบอย่างต่อเนื่อง				
4.11	ท่านได้มีการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือมีเหตุสงสัยอันควรว่าเป็นโรคระบาด โดยวิธีการฝัง เผา หรือวิธีอื่นๆ				
4.12	ท่านเข้ารับการอบรมหรือค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับโรคล้มปี่ สกนอย่างต่อเนื่อง				

ตอนที่ 5:ข้อเสนอแนะ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคล้มปี่ สกน

.....

.....

.....

.....

.....

ตารางการให้คะแนน (Questionnaire Scoring Table)

คำตอบ ความรู้(Knowledge)	คำถามข้อที่													
	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K11	K12	K13	K14
1.ใช่	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1
2.ไม่ใช่	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0

คำตอบ ทักษะคติ(Attitude)	คำถามข้อที่											
	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	A9	A10	A11	A12
1.เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	5	5	5	5	5	5	5	1	1	1	5
2.เห็นด้วย	4	4	4	4	4	4	4	4	2	2	2	4
3.ไม่แน่ใจ	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4.เห็นด้วย	2	2	2	2	2	2	2	2	4	4	4	2
5.ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	1	1	1	1	1	1	1	5	5	5	1

คำตอบการปฏิบัติ(Practice)	คำถามข้อที่											
	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12
1.ปฏิบัติเป็นประจำ	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2.ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
3.ปฏิบัตินานๆครั้ง	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
4.ไม่ปฏิบัติ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

ภาคผนวก ข

ประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดด่านกักกันสัตว์ตาม พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์
พ.ศ. 2558

ประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดด่านกักกันสัตว์ ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์
พ.ศ. 2558 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

ประกาศกรมปศุสัตว์

เรื่อง กำหนดด่านกักกันสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์

พ.ศ. ๒๕๕๘

เพื่อให้การปฏิบัติงานกักกันสัตว์หรือซากสัตว์เพื่อตรวจโรคระบาดในการเคลื่อนย้ายสัตว์ หรือซากสัตว์ ภายในประเทศและระหว่างประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อาศัยอำนาจตามคำนิยาม “ด่านกักกันสัตว์” ตามมาตรา ๔ ประกอบมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ อธิบดีกรมปศุสัตว์จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ กำหนดให้ด่านกักกันสัตว์ที่มีชื่อและอาณาเขตดังต่อไปนี้เป็นด่านกักกันสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๑) ด่านกักกันสัตว์ท่าเรือกรุงเทพ มีอาณาเขตตามเขตคลองเตย เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร และเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดสมุทรปราการ (ยกเว้นเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ)

(๒) ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานดอนเมือง มีอาณาเขตตามเขตดอนเมือง เขตหลักสี่ เขตบางเขน เขตสายไหม เขตจตุจักร เขตบางซื่อ เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร และเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดนนทบุรี

(๓) ด่านกักกันสัตว์ลาดกระบัง มีอาณาเขตตามเขตลาดกระบัง เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร และเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดปทุมธานี

(๔) ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มีอาณาเขตตามเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ และทุกเขตของกรุงเทพมหานคร (ยกเว้นเขตคลองเตย เขตบางขุนเทียน เขตดอนเมือง เขตหลักสี่ เขตบางเขน เขตสายไหม เขตจตุจักร เขตบางซื่อ เขตลาดพร้าว เขตลาดกระบัง และเขตหนองจอก)

(๕) ด่านกักกันสัตว์สระบุรี มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดสระบุรี

(๖) ด่านกักกันสัตว์พระนครศรีอยุธยา มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอ ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอ่างทอง

(๗) ด่านกักกันสัตว์ลพบุรี มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดลพบุรี

(๘) ด่านกักกันสัตว์ชัยนาท มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดชัยนาท และจังหวัดสิงห์บุรี

- (๙) ด้านกักกันสัตว์ชลบุรี มีอาณาเขตตามเขตอำเภอศรีราชา และอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี
- (๑๐) ด้านกักกันสัตว์ฉะเชิงเทรา มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดฉะเชิงเทรา และเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดชลบุรี (ยกเว้นเขตอำเภอศรีราชา และอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี)
- (๑๑) ด้านกักกันสัตว์สระแก้ว มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดสระแก้ว
- (๑๒) ด้านกักกันสัตว์ปราจีนบุรี มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดปราจีนบุรี
- (๑๓) ด้านกักกันสัตว์จันทบุรี มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดระยอง
- (๑๔) ด้านกักกันสัตว์ตราด มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดตราด
- (๑๕) ด้านกักกันสัตว์นครนายก มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดนครนายก
- (๑๖) ด้านกักกันสัตว์นครราชสีมา มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดชัยภูมิ
- (๑๗) ด้านกักกันสัตว์บุรีรัมย์ มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดบุรีรัมย์
- (๑๘) ด้านกักกันสัตว์สุรินทร์ มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดสุรินทร์
- (๑๙) ด้านกักกันสัตว์ศรีสะเกษ มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดศรีสะเกษ
- (๒๐) ด้านกักกันสัตว์อุบลราชธานี มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดอุบลราชธานี
- (๒๑) ด้านกักกันสัตว์ยโสธร มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดยโสธร และจังหวัดอำนาจเจริญ
- (๒๒) ด้านกักกันสัตว์หนองคาย มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ
- (๒๓) ด้านกักกันสัตว์เลย มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดเลย
- (๒๔) ด้านกักกันสัตว์นครพนม มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดนครพนม
- (๒๕) ด้านกักกันสัตว์มุกดาหาร มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดมุกดาหาร
- (๒๖) ด้านกักกันสัตว์อุดรธานี มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดอุดรธานี และจังหวัดสกลนคร
- (๒๗) ด้านกักกันสัตว์ขอนแก่น มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดหนองบัวลำภู

(๒๘) ด้านกักกันสัตว์มหาสารคาม มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดมหาสารคาม จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดร้อยเอ็ด

(๒๙) ด้านกักกันสัตว์เชียงใหม่ มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดเชียงใหม่

(๓๐) ด้านกักกันสัตว์แม่ฮ่องสอน มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

(๓๑) ด้านกักกันสัตว์เชียงราย มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดเชียงราย

(๓๒) ด้านกักกันสัตว์น่าน มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดน่าน

(๓๓) ด้านกักกันสัตว์พะเยา มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดพะเยา

(๓๔) ด้านกักกันสัตว์ลำปาง มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดลำปาง

(๓๕) ด้านกักกันสัตว์ลำพูน มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดลำพูน

(๓๖) ด้านกักกันสัตว์แพร่ มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดแพร่

(๓๗) ด้านกักกันสัตว์กำแพงเพชร มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดกำแพงเพชร

(๓๘) ด้านกักกันสัตว์ตาก มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดตาก

(๓๙) ด้านกักกันสัตว์อุตรดิตถ์ มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดอุตรดิตถ์

(๔๐) ด้านกักกันสัตว์พิจิตร มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดพิจิตร

(๔๑) ด้านกักกันสัตว์พิษณุโลก มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย

(๔๒) ด้านกักกันสัตว์เพชรบูรณ์ มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดเพชรบูรณ์

(๔๓) ด้านกักกันสัตว์นครสวรรค์ มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดอุทัยธานี

(๔๔) ด้านกักกันสัตว์เพชรบุรี มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร

(๔๕) ด้านกักกันสัตว์กาญจนบุรี มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดกาญจนบุรี

(๔๖) ด้านกักกันสัตว์สุพรรณบุรี มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี

(๔๗) ด้านกักกันสัตว์ราชบุรี มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดราชบุรี

(๔๘) ด้านกักกันสัตว์นครปฐม มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดนครปฐม

(๔๙) ด้านกักกันสัตว์ประจวบคีรีขันธ์ มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(๕๐) ด้านกักกันสัตว์ชุมพร มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ยกเว้นเขตอำเภอเกาะสมุย)

(๕๑) ด้านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานนานาชาติสมุย มีอาณาเขตตามเขตอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

(๕๒) ด้านกักกันสัตว์ระนอง มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดระนอง

(๕๓) ด้านกักกันสัตว์ภูเก็ต มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดภูเก็ต และจังหวัดพังงา

(๕๔) ด้านกักกันสัตว์นครศรีธรรมราช มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง

(๕๕) ด้านกักกันสัตว์ตรัง มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดตรัง และจังหวัดกระบี่

(๕๖) ด้านกักกันสัตว์สงขลา มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดสงขลา

(๕๗) ด้านกักกันสัตว์สตูล มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดสตูล

(๕๘) ด้านกักกันสัตว์นราธิวาส มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี

ประกาศ ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ยุทธ์ หรินทรานนท์

อธิบดีกรมปศุสัตว์

ประกาศกรมปศุสัตว์

เรื่อง กำหนดด่านกักกันสัตว์ ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อให้การปฏิบัติงานกักกันสัตว์หรือซากสัตว์เพื่อตรวจโรคระบาดในการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในประเทศและระหว่างประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อาศัยอำนาจตามความในบทนิยาม คำว่า “ด่านกักกันสัตว์” ตามมาตรา ๔ ประกอบมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ อธิบดีกรมปศุสัตว์จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความใน (๒) (๙) (๑๐) (๑๓) (๕๐) และ (๕๑) ของข้อ ๒ ของประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดด่านกักกันสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานดอนเมือง มีอาณาเขตตามเขตดอนเมือง เขตบางเขน เขตสายไหม เขตจตุจักร เขตบางซื่อ เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร และเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดนนทบุรี

(๙) ด่านกักกันสัตว์ชลบุรี มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดชลบุรี และเขตอำเภอบ้านฉาง และเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง

(๑๐) ด่านกักกันสัตว์ฉะเชิงเทรา มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดฉะเชิงเทรา

(๑๓) ด่านกักกันสัตว์จันทบุรี มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดระยอง (ยกเว้นเขตอำเภอบ้านฉาง และอำเภอเมือง จังหวัดระยอง)

(๕๐) ด่านกักกันสัตว์ชุมพร มีอาณาเขตตามเขตอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ยกเว้นเขตอำเภอเกาะสมุย และอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี)

(๕๑) ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานนานาชาติสมุย มีอาณาเขตตามเขตอำเภอเกาะสมุย และอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี”

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๕๙) ของข้อ ๒ ของประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดด่านกักกันสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

“(๕๙) ด่านกักกันสัตว์ไปรษณีย์กรุงเทพ มีอาณาเขตตามเขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

สรวิศ ธานีโต

อธิบดีกรมปศุสัตว์